49ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1376 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ 16/29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1905 2 ՋԻԼԳԱՏԷ 1323 – 16 ՓԵԱՆՈՒՆԸ ԷՎ.Վ.ԷԼ. 1321

Journal Arménien
MANZOUME-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ԱՊՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գ-ՂԷ Ալի Ֆաուատի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանկունների Աֆիֆեար

ՀԱՅԱԳԻՐ ԱԴԱՒՕՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنجه یومی وسیاسی غزه‌در
صاحب امتیازی : ارمانس فریه
اداره‌خانه‌سی باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԳԻՆ ԵՒ ԱՌՔՈՒՄՆԵՐ

	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 »

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցման համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ԳԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Մաթէոսեան Տպարանէն լոյս տեսած Ցանգարանը, որուն հեղինակն է Գ. Խ. Թէրզեան, անակնկալ մը եղած է բոլոր անոնց՝ որոնց քով տակաւին ճաշակը ապնչականութիւն մը կը վայելէ, և որոնք դեռ չեն մոռցած գեղեցիկը, և, պարզ խօսելով, դեռ գիտեն թէ ինչ է Ցանգը բանաստեղծութեան մէջ։

Տարօրինակօրէն գէշ պատրաստուած աշխատութիւն մը, ա՛յնքան անխնամ գործ մը չատ երկար ատենէ ի վեր ողջունելու բախտը ունեցած չէինք։ Եւ հեղինակը, կամ հրատարակիչ Զ. Տ. Մ. Փափազեան, տարօրինակութիւնը շարունակելու տխուր յամառութենէն քաշուած՝ այդ տետրակին գին որոշեր են ՉՈՐՍ դահեկան, առ առաւելն վաթսուն փարա ծախսուելիք ա՛յդ տետրակին համար։

Քննադատին արդար զայրոյթը ա՛յն պատճառաւ մանաւանդ կ'արթննայ որ հեղինակը՝ անգրագէտ ձեւանալով քերթողական ճրագին մէջ վերջին 35—40 տարիներուն մեր արտադրութեանց, յանգի վայելուչ կիրարկութեամբ մեր ունեցած գեղեցիկ քերթուածներուն, կարգ մը բառեր ըրբռա՛ տակ չարեր է որոնց մեծ մասին գոյութիւնը ի զուր պիտի փնտռէք յանգաւոր քերթուածներ մէջ, և ապէ՛ կ'երեւի թէ որ ասոնք չեն գտնուիր արդէն անոնց մէջ։ Այդ նիրար հատարիկէն հոս հեռաքերքրութեան համար կը դնենք միայն մաս մը անճանաչ և այլանդակ յանգաւ բառեր, որոնցմով բողոքականի տաքուկ երգեր անգամ չեն կրնար շինուիլ։ — Հըմայ, Պրատայ, Դիշայ, Նշայ, Հերայ, Հէրա, Փըրայ, Բարայ, Ինքնավայ, Ոստայ, Դաբ, Խաբ, Ագապ, Դափ, Դեպրթափ, Դագ, Հատուագ, Անգակ, Պրշակ, Որշակ, Ազգատ, Ապատ, Հաւատ, Ծառաւրատ, Գազ, Խազ, Ամեանուազ, Հաս, Ցարատամ, Մըբաղ, Հալ, Ալաղ, Մըբաղ, Մեռաքաւաղ, Դալ, Դալլ, Բաբ, Թարաբ, Զաղ, Մած, Խած, Ամեանցած, Սպաղըզգած, Դիրը-ըզգէած, Մաղց, Գաղ, Դաղ, Հաղ, Զաղ, Ցառ Դրբրատ, Մրատաբ, Սպաղարար, Բաժան, Սահան, Բաշնչական, Հեռակայնական, Լեռնաբընական։

Այս արտառոց բառերուն ցանկը ա՛ր քան երկար երեւակայէք, չէք սխալիր։ Պ. Թէրզեան ասանկ բառեր կը հրամցնէ քերթողական ճաշակ և զգացում ունցող պատանիներուն՝ որպէս զի առոյգութեամբ հարբաւ չընեն իրենց համար։ Այդ եղական բառերով ձեւացուցած վարդակին մէջ նայէ հանձարը պիտի չարժի ու չարժի, ներշնչումին ցաղուրդ տալու համար։ Պէտք աշխատի, զոր օրինակ երկու տող գրել, որոնց յանգերը ըլլան հաչ և չաչ, դիւրատ և տատ, ուռուցակ և պրշակ կամ անգակ։ Ի՛նչ համբերութիւն, Աստուած իմ, հեղինակին համար պրպտել այսքան մանրակրկիտ կերպով հին ու նոր հայերէն բառարանները ա՛յքան արտառոց և այլանդակ բառեր իրարու եռեւէ չարելու համար։ Ապահովաբար Պ. Թէրզեան բանաստեղծ չէ, ասիկա դժուար չէ իմանալը, բայց յանգապատում ալ չէ, ինչպէս կ'երեւի իր ճաշակէն։

Իր ճաշակէն յայտնի կ'երեւի թէ յանգապատում չէ, որովհետեւ յանգի օրէնքին վրայ մեզմէ աւելի բան մը չի գիտեր, քանի որ իբրեւ յանգ իրարու հետ կը բերէ նո՛յն բառով, նո՛յն մասնիկով, նո՛յն հոլովով, բայի նո՛յն ժամանակով և եղանակով կերպաւոր բառեր. թեւ ոսկեթեւ, համասեռ նոյնասեռ, միակերպ, կազմակերպ (այս վերջին բառը ի՛նչ արտասովոր բառ է), այարեն անդրեն, փոեղեն զարդեղեն, մաշկեղեն բանջարեղեն, դալարեղեն!!! մեռամսեղեն, համակերպ! ադամակերպ, տաք մը՛ տաք, արբասեր մարբասեր, ևն. ևն. ևն. բոլոր սեռերը իրարու կցած է իր աղքատիկ յանգապատումին արժէքը գետնէ գետին զարնելու համար։ Եայ և իկ, և ակ մասնիկներուն հոգին կը քաղէ յանգ պատելու համար մեզի։

Ցանգարանին առաջին ընթերցումի իսկ կը բաւէ սա՛ հարցումը ընելու համար մենք մեզի թէ հեղինակը ի՞նչ գաղափարէ չարժած հրապարակ նետած է իր ուսանողի տետրակին մէջ ափ յատիս և կանոններու անգիտակցօրէն իրարու ետեւ չարուց կապած այդ բառերը, որոնց օ՛ր բացատրութիւնը կայ տետրակին մէջ, ոչ ալ յանգերու տեսակին և չափերուն վրայ ամենափոքր տեղեկութիւններ։ Ցառաջաբան մը միայն գրած է, որուն մէջ սաւառնելու փորձեր կ'ընէ արձակ թեւերով, և կ'ըսէ թէ «Բանաստեղծը հաւասարապէս կրնայ օգտուիլ հրնէն ու նարէն և չի վարանիր օգտուիլ աշխարհաբարի և գրաբարի կերպական՝ տարազէն, իսկու որ (ինչուկ որ) լեզուն՝ իր ամբողջութեամբ հաղիւ կը բաւէ մաքի անհուն երանգաւորումները պատկերացնելու!!!, և Մուսայիկ մտերիմը՝ կոչումն ունի նոյն իսկ այդ լեզուի (ո՞ր լեզուին) սահման ընդարձակելու, այսինքն բանաստեղծելու։» Այսինքն անճանաչ բառեր, հակայ ու գաճաճ բառեր ստեղծագործելու, հաչ չաչ շաչելու, հայիր գայիր գանգելու, պայտ խայտ խայթելու, լիապէս սեձնապէս պէսպիսելու, բազմասեռ հրաշակերտ կերտելու, վարժապետ դասապետ պարակելու, խոտաւէտ պտղաւէտ աւետելու։

Ա՛յնքան ալ այսպէս ամենամեծ մասամբ։

Տղայոց համար կազանդի յարմար նուէր մը, բայց աւելի Բարեկենդանի զուարճութեանց յատուկ մէկոց մը ա՛յս եղական գրքոյկը, որուն քերթողական քննադատութիւնը ընել կը վայլէ աւելի Աղեքսանդր Փանոսեանին իր Ալփասլանական գրչով, բայց ո՛չ Թէրզեան յանգերով, որոնց նմոյշը մէկէ մինչեւ հանուրդ մը՝ զոր արժէ գնահատել։ Բառերու անսեռ ու անզոյգ կուտակումէն զատ ուրիշ կայ այդ ձեռնարկին մէջ։ Քրայ, Դիշայ, գաղափարահիմ, դս ովիչ, ողոհիչ, համոզիչ, խիպ. կիպ. տիպ, խաչիկ, այժմիկ, անուշիկ, սիրունիկ, օղիկ, կօշիկ, հնամի, խնամի, հակաբաժին, վարժունի, սրբունի, ասեռ, պրկեմ, ակնիռ բերիռ յանգերով յօրինուած ստանաւոր մը զայն սարքագրողին մէջ ցոյց չի տար օ՛չ ներշնչում, օ՛չ իսկ ճաշակ ամենեւին։

Բառերու ա՛յդքան խճողուած մթերանոցի մը սէջաք չունի ճշմարիտ բանաստեղծը և իր լեզուին հմուտ թարգմանիչը, և այդ բառերը սկիզբէն իսկ պակաս ուղղութիւն մը ցոյց կուտան գանոնք ուսումնասիրողին։ Բանի որ յանգերու տեսակին և զանոնք գործածելու կերպին համար ոչինչ ըսուած է յանգարանին մէջ, քանի որ տարբերութիւն մը չէ դրուած աղքատ, միջակ և ճոխ յանգերուն միջև, այլ պէսերը պէսերուն, իկերը իկերուն, ակերը ակերուն, ուեմերը ուեմերուն, եայերը եայերուն տակ չարուած են անխորհրդաբար, Թէրզեան Ցանգարանին դիմաց մը օղիկին օղիկը յանգ պիտի ընէ, ուրաքեայն ոսկեայն, գոհարեղեցին պղինձեղենը։ Ա՛լ այնուհետեւ չարուին աւուր ուրեմն ճաշակը և վայելչութիւնը, գուն ըսէ՛, ընդհանուր իմաստով գեղեցիկը։

Ան որ գեղեցիկ դպրութեանց մէջ ուրիշին առաջնորդ ըլլալու դեր մը կուտայ իրեն, պէտք է իր առաջնորդութիւնը արդարացնէ ուղիղ տեսութիւններով և անհրաժեշտ բացատրութիւններով, առանց «չահեկանութենէ զուրկ» համարելու ամենակաւոր տարաձայնութեան վրայ ծանօթութիւնները, և առանց խուսափելու «նոր» և «թուական» կոչուած տաղաչափութեան պայմաններուն վրայ լուսաբանութիւններ տալէ։

Բաղձականներուն երգի ու տաղի չափերէն արդէն իսկ ձանձրացած ենք, և երբ այդ երգերուն ու տաղերուն կանոնաւոր ուներդայնակ չեշտ ու ճաշակ տալու համար Պսալմ Հաւուդի վերջին օրհնումին մասի՛ փոքր ինչ կաղդուրուած էինք, ահա անճաշակ ոճով Ցանգարան մը կուգայ վերարծարծել մեր բոլոր զգուանքը գեղեցկագիտութենէ դուրկ արտադրութեանց դէմ։

Լաւ չէ՞ ըլլար որ Պ. Թէրզեան յանգերուն տեսակին և անոնց չափին վրայ հարկ եղած տեղեկութիւնները տալէ վերջ, առանձին գլուխներու տակ դասակարգ զանոնք, իւրաքանչիւրին ընութիւնը սահմանելով՝ ըսելով թէ օրո՞նք ճոխ յանգ են, օրո՞նք միջակ, և օրո՞նք աղքատ կամ տկար։ Գրագիտութեան ուսուցիչէ մը այսպիսի կը սպասուի, և ընթերցումներու բացատրութիւններով զբաղող ուսուցիչը պարտաւոր է քերթուածները ի բերան ուսուցանելու և կամ անոնց իմաստը հասկցնելու ատեն պարզել նաեւ յանգական սկզբունքները, անդամներու և հատածներու բացատրական ծանօթութիւններով։ Մնաց որ Ցանգարանի հեղինակ մը ա՛լ աւելի պարտաւոր է իր չարած բառերուն վերեւը հարկ եղած ծանօթութիւնները տալ անոնց յանգային կարողութիւններուն և յարմարութիւններուն վրայ, ոչ թէ սա՛պէսին տակ նա՛պէսը զետեղելով և մօրտակ հոր, միակեսուրին տակ անկեսուր։ Ընդհակառակն ասոնք յանգ չեն. հեղինակը հասկնալու էր որ հոր յանգ չըլլար մօր, անկեսուրը միակեսուրին, սապէսը նապէսին, շանուէսը ծաղկաւէսին, իրագէսը արուեսագէսին, ևն., ևն., ևն.։ Պ. Թէրզեան անխորտբար իրարու տակ կը խճողէ նոյնաձայն բառեր, և բոլոր մեզիս վրայ, այդ նոյնաձայնները նոյնայանգ ալ կը կոչէ։ Եթէ այդ բառերով պիտի կազմուի ստանաւորներու մէջ յանգ կոչուածը, այն ատեն տաղաչափութիւնը արուեստ մը չէ, և Թէրզեանի բառախաղերը չեն կրնար բանաստեղծութիւնը ծառայել, այլ կը խեղդեն բանաստեղծութիւնը։ Հապա ի՞նչ ըսենք այն խժալուր իշերով բառերուն վրայ, որոնք քերթողին փափուկ գրչին տակ կոչում ունին զիրար ողջագուրելու, ինչպէս. Դրգիչ՝ Գրթիչ՝ Դելիչ՝ Դզիչ՝ Դաստիչ՝ Փիչ՝ Դիւիչ՝ Հրատիչ՝ և... Ռատոսթի Առաջնորդ Վ.Հ.Ս.։

Պարզապէս ողբալական է ամբողջ կերտուածը այդ յանգարանին, որ Թանգարան մըն է բրածոյ յանգերու, եւ գերեզման՝ յանգային ոսկորներու։

ԵՐ. Տ. ԱՆԴՐԻԱՍԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՐՕՔԻ ԺՈՂՈՎԸ

ՖՐԱՆՍ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ ՇԱՐԺՄԱՆ ՄԷՋ

Պրէսթէ Էր հեռագրեն Բաքուի թէ Հիւսիսային Նաւախումբին յածանաւերուն չարժման մէջ դրուած տորմիղը պատրաստ է Մարօքի ծովեզերքները նաւարկելու։ Կուտաւ, Լէօն Կամպէթթա, Ամիրալ Օպ մարտանաւերը իսկոյն սկսան եռ կանչել իրենց նաւազները և սպաները՝ որոնք օր մը առաջ իրենց տուները մեկնած էին Մանդեան Տօնը կատարելու։ Պրէսթի Նաւահանգստին մէջ մեծ գործունէութիւն կը տիրէ, և արագ արագ կ'ամբողջացուի ուսանողներուն պարէնաւորումը։ Նաւաբաժինը ճամբայ պիտի ելնէր Գ. Ս. ռատօտ, և Մարօքի բաները պիտի սպասէ Ժողովին տեւողութեան միջոցին։ Ետ կանչուած նաւազները և սպաները երկաթուղիով նաւահանգիստ ժամանեցին առտուն կանուխ, Պրեթթաներ գաւառին զանազան կողմերէն։ Կայարանը ազատող ծովային պաշտօնատարներ հրամայեցին նաւազներուն անյապաղ իրենց մարտանաւերը երթալ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

ՊԻԻԼՈՎ ԻՇԽԱՆԻՆ ՀԱՄԱԿՐՈՒԹԻՒՆԸ

Նայեա Վիճըր Թակպլաք, «Ի՞նչպէս կրնան Անգլիացերման յարաբերութիւնները բարւոքուիլ» խորագրին տակ կը հրատարակէ անգլիացի քաղաքագէտներու, գիտնականներու, նաւային և զինուորական սպաներու և ուրիշներու կողմէ պատասխաններ, որոնք արուած են այդ լրագրին Լոնտոնեան թղթակցին, որ հետեւեալ հարցումները ուղղած էր անոնց.—

1. Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ ներկայ ձգտումը գերմանական ազգային նկարագրին ո՞ր հանգամանքներուն, գերման քաղաքականութեան ո՞ր գործերուն, կամ վաճառականութեան գերմանական մեթոտին ո՞ր յատկութիւններուն կը վերագրէք։

2. Թէ՛ Անգլիոյ և թէ Գերմանիոյ մէջ ո՞ր մեթոտները ձեռք առնելու յարմար կը տեսնէք՝ երկու Տէրութեանց միջեւ սիրալիր համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար։

Թէ՛ ներկայ եւ թէ հին Դանիլեաներէն անդամներ պատասխաններն այս հարցումներուն, ամենքն ալ անկեղծ բաղձանք յայտնելով Գերմանիոյ հետ խաղաղիկ համաձայնութեան մը համար, բայց խնդրեցին որ իրենց պատասխանները առ այժմ իբրեւ մտերմական նը կատարուին։ Մր. Լէօնարտ Բրթնի կ'ըսէ.—

«Առատաբար և վաճառականութեամբ զբաղող ազգական Տէրութիւնները իրրեւ մասնաւորապէս մեզի դէմ դնուած նկատելու ա՛յն ասաիճան վարժուած ենք որ, երբեմն բնաւ վրանում չենք ուզենար բանի այժ գործածելու՝ մրցա ազգերուն առեւտրական ոստիկանութիւններէն ապահովելու համար հրապարակները՝ որոնց հին յաճախորդները եղած ենք։ Այս սխալ ըմբռնումը, որով վարակուած են նորագոյն առեւտրական ազգերը, իրարու վրայ վիճաբարձ վստահութեան մտածումը բոլորովին երկրորդական կ'ընէ, մինչդեռ այդ մտածումը պէտք էր մէջ ներկայ ըլլար ամէն Տէրութեան մէջ, ուր քաղաքակրթութեան բարձր վիճակ մը կայ։ Այս վեմ եւ քաղաքակրթեալ զգացման տեղ ազգային հայրենասիրութիւն կը ստանալի ուրիշ տէրութեանց դէմ։ Ահա այս է Գերմանիոյ և Անգլիոյ սպառնացող վտանգը։ Վերջին մարքեան դէպքերը ա՛լ աւելի սպառնալից ըրին այս վտանգին։ Ետ կանչուած նաւազները և սպաները երկաթուղիով նաւահանգիստ ժամանեցին առտուն կանուխ, Պրեթթաներ գաւառին զանազան կողմերէն։ Կայարանը ազատող ծովային պաշտօնատարներ հրամայեցին նաւազներուն անյապաղ իրենց մարտանաւերը երթալ։

— Փա՛ռք քեզ Աստուած, գոչեց, փա՛ռք քեզ, վերջապէս կրկին գտանք զիրար, աս ի՞նչ բախտաւորութիւն պիրելի Լավառէա։

Երիտասարդը այս անակնկալ հանդիպումէն քարացած, չկրցաւ բառ մը իսկ արտասանել, Նորեկը վայխառուն Պօլսոյն էր, զոր Թիպէթի մէջ թողած էին։

Վայխառուն երիտասարդին ուղղելով խօսքը.

— Ճամբորդութիւնը չատ նպաստեր է ձեր առողջութեան, բաւ, ա՛ռ ոչ-չափ կ'աղդուրուեր էք. բայց չէ՞ք հարցներ թէ ի՞նչպէս կրցայ մինչեւ հոս հասնիլ։

— Առ պարագան զիս չի հետաքրքրեր, պատասխանեց Լավառէա պաղարիւնով։

— Պէտք է հետաքրքրէ, յարեց վայխառուն, օտարական չենք իրարու հանդէպ, մէկ ընտանիք կը սեպուինք, այսօր կը կռուինք։ վաղը կը հաշտուինք։

(Շարունակելի)

ԶՈՒԼՖԱԼԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՓԱՐԱՑՈՎ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼԱ
ԱՆԴՐԿԱՍՊԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Երկաթուղիի պաշտօնային երկու ոստիկաններուն հետ տեսակցիլը Լավառէաի մաքին մէջ նոր լոյս մը ծագեցուց։ Կասկած չունէր որ պաշտօնեան զինքը մատնիչ կ'ընէր ծպտեալ ոստիկաններուն, ուստի ուրախութեամբ,

անցնէ ասէր, ըսաւ, քանի որ Եւրոպա վերադառնալու ուրիշ միջոց չունիմ, պէտք է ինքզինքս յանձնեմ աւարտական ոստիկանութեան։ Ասոնք ոճրագործ մը գտածի ուրախութեամբ չտուով պիտի հացնեն զիս նպատակակէտս։ Զինատանի մէջ ինչպէս որ հակցայ երկաթէ անուներուն ծարութիւնը, հոս ալ եթէ ձեռնապի դժուարութեանը դիմանամ, կ'ազատիմ ճամբու ծախք վճարելու տառապանքէն։

Լավառէա այս մենախօսութիւնը ընելէ ետք, երբ երկրորդ անգամ եւ՝ դարձաւ, ուրախութեամբ տեսաւ որ աւտրիական երկու ոստիկանները զինքը կը հետապնդէին։ Ուստի զանոնք ալ աւելի կասկածելի ցոյց տալու պէտքը զգալով, փողոց մը մտաւ, և անկէ ելնելով ուրիշ փողոց մը մտաւ մեծ խուճապով։ Ամենամեծ դերասանը անգամ պիտի հիանար Լավառէաի ներկայացուցած այս ոճրագործի դերին առիթ։ Շարունակ տեղէ տեղ կը փոխուէր, և վախկոտ մարդու մը դգուշութեամբ ծածուկ ակնարկներ կ'ուղղէր աջ ու ձախ։

Փնտռուած դրամատան պաշտօնեան Բօղէնչայնը ասկէ ուրիշը չէր կրնար ըլլալ։ Ոստիկանները բացարձակ հաւատք ընծայեցին թէ գտած էին զեղծ պաշտօնեան, և հետեւաբար պիտի ընդունէին խոստացուած մեծ պարգեւը։ Երկու ոստիկաններէն Պ. Շոլզէր աւարիական ոստիկանութեան մէջ հռչակ հանած էր իր խորամանութեամբը։ Իսկ միւսը՝ Պ. Միլլէր ալ հանրածանօթ էր իր արտակարգ ուժովը։ Հետեւաբար թէեւ Լավառէաը տեղ մը նեղել ու ձերբակալելը դիւրին էր իրենց համար, սակայն պատասխանատուութիւն հրաւիրող սխալ մը չգործելու զգուշաւորութեամբ կը բաւականանային չարագործը հետապնդելով, միայն առանց զայն ձերբակալելու։

Լավառէա զգալով անոնց տառամսուին պատառը, զանոնք բոլորովին համոզելու դիտումով Սբբ Մօրլբթօնի ընկեւանած հիւրանոցը գնաց և առաջարկեց որ հայր ու աղջիկ իրեն հետ պտոյտ մը կատարեն քաղաքին մէջ։

Սբբ Աւգլիացին ու աղջիկը իրենց արդեւզարդը ընելու համար տնակ մտան, Լավառէա ծառային թուղթ դրեց ընելու ու իրեն տուաւ և իրեն բանաւոր երկտող մը գրելով, ծալեց զայն գրպանը դրաւ։

Ուղեկիցներուն հետ երբ դուրս ելաւ, տեսնելով որ երկու ոստիկանները փողոցին մէջ կ'սպասեն իրեն, ուղեկիցներուն դառնալով,

— Ձեզի հիմա քաղաքին չրջակայքը գտնուած նաւթահորերը պիտի պարտցնեմ, բաւ. աշխարհի վրայ սպառած քարիւղին երկու երրորդը կ'արտածուի Ամերիկայի Բէնսիլվանիա նահանգին Բիթսպուրկ քաղաքէն, ինչպէս նաեւ այս Պաքու քաղաքին նաւթահորերէն։ Բայց պէտք է քիչ մը փութանք, կրնայ ըլլալ որ մէկ քանի ժամէն հեռանանք այս քաղաքէն։ Ձեզմէ ուրիշ բան մը ալ պիտի խնդրեմ, ճամբան ինչ ալ որ պատահի երբէք զիս չպիտի ճանչնաք, այնպէս մը պիտի ցուցնէք որպէս թէ քարափին վրայ չրջագայած ատեննիդ հանդիպած էք ինծի։ Առիթ մը կայ ուրկէ կ'ուզեմ օգտուիլ և կը խնդրեմ որ օգնէք ինծի այս պարագային։

— Ձեռքերնէս եկածը կ'ընենք, պատասխանեց Սբբ Մօրլբթօն, բայց ի՞նչ է այդ առիթը ուրկէ կ'ուզէք օգտուիլ։

— Առայժմ հարկ չեմ տեսներ անոր նկատմամբ բան մը խօսելու։ Գործը ձեր աչքին առջեւ պիտի կատարուի։

Երեք ընկերներ կրակապաշտներու հոյակապ մեհեանին առջեւէն անցնելով նաւթահորերուն վայրը գացին։ Այն աւազուտ անապատին մէջ ուր փորուած են նաւթահորերը, 25 մէթր բարձրութեամբ սանդուխի նմանող կաղդ մը տարկաներ կան։ Ասոնք ճիշդ Ֆրանսական հանքերուն քով գտնուած սանդուղներուն կը նմանէին, որոնք հաբերը ծակելու համար գործածուած չաղափտերը կը դարձնեն։

Լավառէա երբ նաւթահորերուն մօտեցաւ մէկ կողմէն սկսաւ տեղեկութիւններ տալ ուղեկիցներուն՝ նաւթի արտադրութեան նկատմամբ, միւս կողմէ ընաւ աչքէ չվրիպեցնելով զինքը հետապնդող ոստիկաններուն ընթացքը։

Ցանկարծ արտակարգ երեւոյթ մը ուշադրութիւնը գրաւեց երիտասարդին, որ ապշահար մնաց կանգնած տեղը։ Մարդուն մէկը երկրորդական պաշտօնեաներու խումբ մը գլուխը հաւաքած՝ բաներ մը կը խօսէր անոնց։ Այս մարդը Լավառէաը տեսնելուն պէս, զինքը չրջապատող մարդիկը ձգեց ու երիտասարդին ուղղուելով,

— Փա՛ռք քեզ Աստուած, գոչեց, փա՛ռք քեզ, վերջապէս կրկին գտանք զիրար, աս ի՞նչ բախտաւորութիւն պիրելի Լավառէա։

Երիտասարդը այս անակնկալ հանդիպումէն քարացած, չկրցաւ բառ մը իսկ արտասանել, Նորեկը վայխառուն Պօլսոյն էր, զոր Թիպէթի մէջ թողած էին։

Վայխառուն երիտասարդին ուղղելով խօսքը.

— Ճամբորդութիւնը չատ նպաստեր է ձեր առողջութեան, բաւ, ա՛ռ ոչ-չափ կ'աղդուրուեր էք. բայց չէ՞ք հարցներ թէ ի՞նչպէս կրցայ մինչեւ հոս հասնիլ։

— Առ պարագան զիս չի հետաքրքրեր, պատասխանեց Լավառէա պաղարիւնով։

— Պէտք է հետաքրքրէ, յարեց վայխառուն, օտարական չենք իրարու հանդէպ, մէկ ընտանիք կը սեպուինք, այսօր կը կռուինք։ վաղը կը հաշտուինք։

(Շարունակելի)

գը։ Ասոնք կրնան անհեռանալ, բայց ցորչափ Գերմանիոյ ինչպէս նաեւ Անգլիոյ մէջ թերոյ վերոյիշեալ ազգային ոգին գերծ չմնայ անհատներու առեւտրական յարաբերութեանց այս սխալ տեսութիւններէն, գիտութեան վտանգը երբեք բոլորովին պիտի չանհետանայ»։

Լօրա Ճօրճ Համիլթըն կը գրէ.—

«Իմ կարծիքով, անգլեւգերման յարաբերութեանց միջեւ բարւոքում մը ա՛ն ատեն միայն կարելի է, եթէ երկու երկիրներուն Մամուլը զիրար հանդիսա ձգէ։»

Սըր Ճոն Կորթ (նախորդ կրթական նախարար) կը գրէ այսպէս.—

«Ինչնական զգացումը Մամուլին չինած ատան է։ Թերեւս փոքրիկ չրջանակի մը մէջ գոյութիւն ունի, բայց անգլիական ազգին հիմնական զգացումը Գերմանիոյ հանդէպ կատարեալ բարեկամական է։ Ժողովուրդին ուսուցանելու պաշտօն ունեցողներուն մէջ ուելի՛ գործօն հաղորդակցութիւն, ուելի լուսաբանութիւն և ուելի բարձր բարոյական համաձայնութիւն միակ միջոցներն են զօրացնելու և ընդարձակելու երկու Տէրութեանց միջեւ գոյութիւն ունեցող համակրութիւնը։»

Մովակալ Ֆիշմենթ կը գրէ.—

«Անշուշտ Գերմանիա կ'արդարանայ ուղածին չափ ուելցնելով իր նաւատորմիղը, բայց զանազան նշաններ, ինչպէս, զոր օրինակ, 1900ի գերմանական նաւային ծրագրին ընդարձակման համար արուած պատճառները, և գերման կայսր կողմէ Գերման Նաւային Ընկերութեան ուղղուած հեռագիրները կը ցուցնեն թէ Գերմանիոյ միակ նպատակն է Մեծն Բրիտանիոյ հետ ալիւրային պայքարի մը մտնել ծովու վրայ։ Բրիտանական Պետութեան շարունակութեան համար սակայն ծովային անվիճելի գերակշռութիւնը է և կը մնայ անխուսափելի պայման մը։ Մենք Անգլիոյ մէջ իրաւունք չունինք դանգատելու Գերմանիոյ նաւատորմին ընդարձակման համար, բայց Գերմանիոյ կողմէ իր նաւատորմին համար ծախսած իւրաքանչիւր անգլ. սակիին դէմ երկու անգլ. սակի պիտի ծախենք. ուստի յայտնի է թէ մեր աւուրքներուն բարձրացման պատճառ եղող Գերմանիոյ բարեկամ չենք կրնար ըլլալ։»

Սըր Ճոն Հէյ թշնամութեան զօրաւոր պատճառ մը կը համարի գերմանական ապրանքներուն դէպի Անգլիա ազատ ներածումը։ Սարսին տեսակէ գերմանական վաճառքներ յանախ անգլիական հրապարակը կը նետուին, ի վնաս անգլիական ճարտարարուեստին։ Ներածման արդար տուրք մը պիտի նպատէ երկու երկիրներուն միջեւ բաղձացեալ բարեկամական զգացումը վերահաստատելու։

∴ Վարչապետ Պալֆով իր խօսքին համակրութիւնը յայտնեց Պերլինի Սակարանին, որ Անգլիոյ և Գերմանիոյ միջեւ բարեկամական յարաբերութեանց վերահաստատման համար որոշմանագիր մը քուէարկած էր։

Պերլինի Առեւտրական Սենեակը Ցունվար 15ին ժողով մը պիտի գումարէ նոյն մասը, հրաւէր ուղղելով նաեւ անգլիական դեսպանին։

∴ Միւնիխի մէջ պարարտութիւններ կ'ըլլան անգլեւգերման մերձեցման ի նպաստ։

ՃԱԲՈՆ ԵՒ ՉԻՆԱՍՏԱՆ.— Ճաբոնական Ցանցնաժողովը, որ Մանչուրիոյ մասին նոր չինուհաբոնական պայմանագրութեան համար բանակցութիւնները կը վարէր, Բեքինէ մեկնեցաւ Ճաբոն։ Անդամները մասնաւոր կառխուսմբով Թիէնձին գացին, ուր զինուորական մեծ պատիւներով ընդունեց զանոնք փոխարքայ Եուանչիքայ։ Ճաբոնի արտաքին գործոց Նախարար Պատոն Քոմուրայի ներկայութիւնը Բեքինի մէջ մասնաւոր հետաքրքրութիւն մը տուաւ այդ բանակցութեանց։ Պատոն Քոմուրա իրեն հետ տարած էր բաղմաթիւ հետեւորդներ, որոնցմէ յիշենք զօրավար Ֆուքիչամա, և իր խորհրդականը անգլիացի Տընիսը, որ ներկայ էր Բորթսմութի Հաշտութեան ժողովին։ Ճաբոնցիք Բեքինի փողոցներուն մէջ փառաւոր կառքերով պտոյտներ կը կատարէին ուղեկցութեամբ ճաբոնցի և չինացի զինուորներու, ա՛նպիսի երեւոյթով որպէսզի ազդէ չինացի խուժանին վրայ։ Մեկնելէ առաջ ներկայ եղան ի պատիւ իրենց տրուած չքեղ հացկերոյթի մը։ Իրենց պանդոկը ամբողջ շաբաթ մը խռնուած էր չինացի պաշտօնատարներէ, որոնք նուէրներ կը բերէին Ճաբոնի կայսրէ։ Բոլոր երեւոյթները նպատաւոր են երկու երկիրներուն միջեւ բարւոք և մտերիմ յարաբերութեանց։

Նկարչագեղ և նախչուն ողջերթի տեսարան մը պարզուեցաւ Բեքինի երկաթուղիի կայարանին մէջ Ճաբոնցի պատուիրակներուն մեկնած օրը։ Շատ մանուարիներ ներկայ էին իրենց տարբերական պատմուճաններով, օրիորդարի փեռաւորներով, և հոն էին նաեւ Ցուանչիքայի ազնիւ ու կայսրական ազգքերը։

ԱՆԹԵԼ ՀԵՌԱԳՐՈՒԹԵԱՄԲ ՈՂ. ԶՈՑՆՆԵՐ ՈՎԿԻԱՆՈՍԻՆ ՎՐՍՑ.— Մննդեան առաւօտը, Դեկ. 25, անգլիական 18 խօշոր չոգենաւեր Ամերիկայի և Եւրոպայի միջև կ'երթեւեկէին Աւանտան ովկիանոսին վրայ։ Տիլի Թելեկրաֆ լրագիրը զեղեցիկ մտածումը ունեցաւ նոյն առաւօտուն Մննդեան շնորհաւորութիւններ պարունակող երկար հեռագիր մը ղրկել անթելով, որ գիտական հրաշալիքներու ներկայ դարագլխուն մէջ տակաւին օրուան ամենամեծ գործնական գիտական հրաշալիքն է։ Այդ նաւերէն ոմանք հարիւրաւոր, ոմանք հազարներով մղոն հեռի էին անգլիական ծովեզերքներէն. և տարակոյս չկայ թէ ամենքն ալ ընդունեցին Անգլիոյ Մարքոնի անթել կայանէն իրենց զարնուած շնորհաւորութիւնը։ Սենեակի մը մէջ խօսող մարդը կը լսուի անոր ամէն կողմը։ Զայնին ալիքները կը հասնին սենեակին ամէն մասերուն մէջ։ Իսկ Տիլի Թելեկրաֆին շնորհաւորութիւնները տանող ելեկտրական ալիքները, օրոնք հետզհետէ հարիւրաւոր անգամ ուելի կ'արշաւեն օրքան Թուլին միջոցին մէջ, կը տարածուին ամէն կողմ, հարիւրաւոր մղոն տեղէր լեցնելով։ Այս ելեկտրական ալիքներէն մին կախուած ամենաթեթև թուղթ մը անգամ չի կրնար շաչիլ, սակայն բաւական այժ ունի շնորհաւորութիւնները ոլոյծառ և որոշ կերպով խօսեցնելու յարմար ընդունարանի մը վրայ, և նոյն անթել հեռագիրը միլիոնաւոր անգամ ուելի պիտի խօսէին եթէ միլիոնաւոր ըլլար ընդունարաններուն թիւը։

Տիլի Թելեկրաֆ ճառագայթային հեռագրութեան միջոցաւ Ատլանտեանի վրայ տարածած է մեղեդիարանական ցանց մը։ Աչխարհի մէջ այլուր այդպիսի բան չկայ, և տարուէ տարի ա՛րքան յառաջդիմէ եթերային հեռագրութիւնը, այս դրութեան արժէքն ալ հեղգհեղգ պիտի մեծնայ։

«Ինչպէս կ'ըլլայ ասկա», պիտի հարցնեն ընթերցողները։ Այս հարցումին պատասխանելու համար հարկ պիտի ըլլայ մասնագիտական երկար նկարագրութիւն մը։ Բայց համառօտելով ըսենք թէ ասկա կ'ըլլայ ելեկտրամագնիսական ալիքներու միջոցաւ, որոնք միջոցին մէջ կը տարածուին լոյսին չափ դիւրին և արագ —լոյսն ալ արդէն ելեկտրամագնիսական ալիքներուն մէկ ձեւն է։ Եթէ մարմին մը ելեկտրականացուի և հակելեկտրականացուի, մէկ երկվայրկենի մէջ տասը անգամ, այս փոխադարձ գործողութիւնը ճնչում մը առաջ կը բերէ իրեն շուրջ գտնուած միջոցին մէջ։ Ճառագայթային հեռագրութիւնը այս իրողութեան վրայ կը հանգչի, և անթել հեռագրութեան իւրաքանչիւր դրութեան հիմը եղաւ Հերցի գործիքը՝ որ անը՛մբռնելի կերպով արագ այս փոփոխ գործողութիւնները կ'արտադրէր։

ՄՆՈՒՆԴԸ ԵՒՐՈՊԱՑԻ ՄԷՋ.— Բարեզ Մնունդին օրը 126 մղոն տարածութեամբ երկիկ կերաւ։ Այսքանը մասամբարարած են 957 երկիկավաճառներ։ Ոչ մէկ յանդուգն հաւուռգէա տակաւին չէ համարձակուած հնդկահաւերը, սագերը և ոսարէները։

∴ Գերման կայսր իր ընտանիքին հետ Մնունդը անցուց ըստ սովորութեան Բոցատամի պալատին մէջ։ Բացակայ էր միայն իշխան Այթել Ֆրից որ իր նշանածին հետ Օլտենպուրկ կը գտնուի։ Այս տարի սովորականէն աւելի եղան հանդէսները, որովհետեւ իրրեւ ընտանիքի մէկ անդամը ներկայ էր Գահաժառանգ իշխանուհին։ Կրօնական պաշտամունքին ներկայ գտնուելէ վերջ Մնունդի նուէրներուն սովորական բաշխումը կատարուեցաւ ի ներկայութեան բոլոր արքունական պաշտօնատարներուն, և Կայսր զինուորական, նաւային և քաղաքային դիւաններուն բոլոր պետերուն։ Ընտանիքին մէն մի անդամը, նոյն իսկ բացակայ Այթել Ֆրից իշխան, իր Մնունդի ծառը ունեցաւ, որուն վրայ կախուած էին նուէրները։ Մառերը այս տարի զրկուած էին Բոմիթերի եղջերուներու դարատանէն։ Ամէն տարի Մնունդին իրիկունը գերման կայսրը սովորութիւն ունի պտոյտ մը կատարելու Սան-Սուսիի դարատանին մէջ գրպանները լեցուցած երկու և հինգ նոր մարքոցներով, միակ թիկնապահի մը ընկերակցութեամբ։ Ամէն հինգ եարտա տեղ քալելուն կայսրը կը հանդիպի իր հին յաճախորդներուն, որոնք գիտեն Ն. Վեհափառութեան սովորութիւնը և հոն կը հաւաքուին իր ողորմութիւնները առնելու համար։ Մնունդեան Ճրագալոյցի հանդէսներուն ամէնէն սիրուն դէպքերէն մին տեղի կ'ունենայ երբ ծառերուն լոյսերը վառուին։ Կայսրը, կայսրուհին և իրենց ընտանիքը ամբողջ արքունիքին հետ, ծառերուն շուրջը կը հաւաքուին և կ'երգեն — «Ով հանդարտ գիշեր, սուրբ գիշեր»։ Կայսրը բազմաթիւն և վեհիր ձայնը կ'առաջնորդէ։

∴ Մնունդի առթիւ շատ մեծ և շատ հաւուր առուտուր եղաւ Վիեննայի մէջ։ Երկար ատենէ ի վեր այդքան շահաւէտ գործ տեսած չէին Վիեննայի խանութպանները։ Աւստրիոյ անհեւական բարգութեան աւելնալուն դէմ մը կը համարուի ասիկա։ Ռուսական քանակի պատերազմին մէջգոյն հիւսուածեղէնց գործարաններուն. զէնքի, ռումբերի և կայլի զորանոցներուն մեծամեծ ապատրանքներ եղած ըլլալով, ժողովուրդին շատ մը դասակարգերուն գրպանը առատ դրամներ մնաց, ա՛նպէս որ խաղալիքներու և ուտեստեղէններու խանութներէն սովորականէն աւելի գնումներ եղաւ։ Վիեննայի խաղալիքներու մեծ մթերանոցներէն մէկուն մէջ անձամբ երեւցաւ Ֆրանց Յոզէֆ կայսր, և ինքզինքը բերելով իր յանձնարարութիւնները բրաւկայսրը Մնունդը անցուց Վերին Աւստրիոյ մէջ, Վալզէ։ Ն. Վեհափառութիւն շատ մը սիրուն խաղալիքներ և ուրիշ նուէրներ գտնեց իր եօթը թոռնորդիներուն։

∴ Մննդեան ասնին և արձակուրդին պատճառաւ շատ մը Անգլիացի ընտանիքներ Հռոմ մեկնեցան, խոյս տալու համար Անգլիոյ մշուշին։ Վատիկանի մէջ ոգեւորութիւնը մեծ էր, որովհետեւ Պապը կը զբաղէր ընդունելով կարթնաղներուն ողջոյնները, եւ կարդալով հազարաւոր շնորհաւորական նամակներ զորս Պապը անձամբ կը բանայ, և պատասխանները յանձն ինք կը թելադրէ։ Պապը ժպտելով ըսաւ իր մէկ քարտուղարին.—«Ադէկ որ Մնունդը տարին մէկ անգամ միայն կուգայ»։

∴ Նորվեկիոյ և Դանիոյ մէջ Մնունդը տօնուեցաւ ամէն տարիէ աւելի ուգեւորութեամբ, որովհետեւ ժողովուրդին անտեսական կացութիւնը խիստ լաւ է, ամէնուն քով դրամ կը գտնուի, երկրագործութիւնը այս տարի յաջող անցնելուն պատճառաւ։ Դանիոյ թագաւորազարդ թագուհին ինք անձամբ պարարտեց Մնունդեան Մառը, որուն համար նուէրներ ղրկած էին Անգլիայէն Լտուարտ թագաւոր և Ալեքսանդրա թագուհին։

∴ «Փրկութեան Բանակ» կրօնական յարանուանութիւնը պարարտութիւն տեսած էր Մնունդեան օրը բոլոր Միացեալ Նահանգաց մէջ կէս մրիոնէ աւելի աղքատներուն կերակուր և հագուստ տալու համար։ Նիւ Եորքի մէջ կերակրուեցան 35,000 աղքատ. 50,000 աղքատ հաւաքուած էին միմիայն մէկ չէնքին մէջ։ «Փրկութեան Բանակ»ին պատասխանատուները իրենք անձամբ այն հարստաւոր ազգասէրներուն հաճոյք պատճառելու համար պէտք եղած ոսկիները կը հաւաքէին փողոցներուն անկիւնները կեցած՝ խոշոր կարմիր վերարկուներ հագնելով։ Տասնրհինգ օրէ ի վեր այսպէս ամենայն համբերատարութեամբ անկիւնները կը սպասէին անցորդներէն դրամ ժողվելու։ Հարկ եղած դրամը հաւաքելու գլխաւոր միջոցը եղած է խոշոր կաթսայ մը՝ եռասանիէ մը կախուած՝ սա՛ արձանագրութեամբ.— «Կաթսան եռացուցէ՛ք»։

Մնունդը Ամերիկայի մէջ ճիշդ Անգլիոյ մէջ եղածին նման կը կատարուի, նոյն սովորութիւնները, նոյն արարողութիւնները, որոնք կը պահպանեն անգլեւսաքսոնական սովորութեանց տեւականութիւնը, զոր չեն կրնար աւերել այլասեռ գաղթականներուն յարաճուն ամբոխները։

∴ Հռոմէն հետեւեալը կը գրեն.— Մնունդը ամէն կլիմաներու և ամէն երկիրներու տակ ուրախարար ասնն է, բայց մեթոտները կը տարբերին։ Իտալական մեթոտը բոլորովին կրօնական է, այսինքն եկեղեցին կ'առաջնորդէ և կը վարէ այս եղանակին սովորութիւնները։ Բոզոքական երկիրներուն Մննդեան Մառին տեղ կը գտնուի «Բրէզէբիօ»ն, կամ Մօուրը, որ սովորաբար կը տեսնուի եկեղեցիներուն մէջ և երբեմն ալ հարուստներու տուներուն մէջ։ Կաթոլիկ եկեղեցիին ամէնահին օրէնսդրութիւններէն մին է ասիկա։ Եկեղեցիին մէկ կողմնակի մասուը իրրեւ թատերական կը գործածուի, և խոշոնով կը ծածկուի, ներկայացնելու համար գոմը, Բրիտոսի Մննդեան տեսլավայրը։ Կայսր, Ցվալվ և Մանուկը ներկայացուած են, մինչ հովիւներուն և հրեշտակներուն դէմքերը կը չրջապատեն մասուը, որ կը պարունակէ նաեւ եզն ու էշը։ Ընդհանրապէս «Բրէզէբիօ»ն հիանալի և ճաշակաւոր կ'ըլլայ, բայց ամէնէն հրապուրիչն է Արա Դէլի եկեղեցիին մէջ եղածը։ Այդ եկեղեցիին մէջ գտնուած Մանկիկ Յիսուսը ամբողջ իտալացի ժողովուրդին կողմէ մասնաւորապէս կը յարգուի։ Մութ պատկեր մըն է, Զիթենեաց Լերան ծառի մը փայտին վրայ փրագրուած, և Ս. Ղուկաս Աւետարանիչէն ներկուած, ինչպէս կ'ըսէ աւանդութիւնը։ Ժողովրդային զրոյցներուն նայելով, այս Մանկիկը բժշկելու կարողութիւններ ալ ցոյց տուած է, և իր ներկայութիւնը չէ խնդրուած մը օրերուն իսկ ծանր հիւանդութիւններու պարագային. և երբոյ Ֆրանչիսկեան կրօնաւորներ կարգով մը հիւանդներուն տունները կը տանին զայն։ Անոր ձեռքով կատարուած հրաշալի բուժումներուն կը պարտի Մանկիկը իր պատկերը զարդարող ադամանդները և ուրիշ թանկագին քարերը։

Քրիստոնէական Մաւրին այս գեղեցիկ բարեպաշտութիւնը Ս. Ֆրանչիսկոս Պապէն կապուած մըն է։ Առաջին մասուը 1223 թուականին չինուեցաւ Կրէչոյի մէջ։ Կրէչոյի փոքրիկ վանքը հաստատուած էր լեռի մը գագաթը ճառերու մէջտեղ։ Ս. Ֆրանչիսկոս բոլոր վանքերէն աւելի կը սիրէր այդ վանքը, որովհետեւ ամէն ազամէկ և ժամերգ հեռի աղօթելու յարմար վայր մըն էր։ Կրէչոյի մօտ ապրող Սըր Ճոն Վէլիթա անուն ասպետ մը միշտ նոր միջոցներ կը գտնէր օգտակար ըլլալու այդ սուրբին։ 1223ին Ս. Ֆրանչիսկոս Հռոմ կը գտնուէր, և քաղաքին ժամերէն ու իրարանցումէն ձանձրացած, Մնունդը անցընելու համար Կրէչո գնաց։ Գրեց նախապէս Սըր Ճոնի օր Մննդեան Ճրագալոյցին համար իրական մասուր մը պատրաստէ՝ անոր վերաբերեալ ամէն բաներով, զանց չընելով նաեւ իրական եզ մը և իրական աւանակ մը։ Անտառին մէջ խորան մը կանգնուեցաւ, և մէկ կողմը գոմ մը մասուրով։ Ուրախացաւ հրճուեցաւ Ս. Ֆրանչիսկոս և այդ վայրը գործածեց աղօթելու և երկրպագելու համար։

Բոզոքական երկիրներուն Իսաթ Պիֆին տեղ Իտալիոյ մէջ Մննդեան Ճրագալոյցին ձէնդէնը կը գործածուի ծամսահութեան երկար օրէ մը վերջ։ «Զէնճնք» կը կոչուի այս կերակուրը, որուն համար այր, կին և նոյն իսկ տղաքները խստիւ ծոմ կը պահեն։ Զէնճնէն իւղով եփուած ձուկ կամ բանջարեղէններէ կը բաղկանայ, և իտալացիք նոյն իրիկունը հաւկիթ, կարագ, կաթ բնաւ չեն ուտեր։ Գալիլիոնեի ըսուած ձուկը կ'ընծայուի մասնաւորապէս, որուն գինը խիստ կը բարձրանայ Մննդեան առթիւ, մինչդեռ սովորական ժամանակներու մէջ շատ ժան է։

∴ Լոնտոնէ հեռաւեալը կը գրեն.— Աչխարհի մէջ երեկ գիշեր (կիրակի գիշեր) ամէնէն զբաղած մարդը Սանթա Քլօզն (Մնունդ Պապան) էր որ կանուխէն իր ճաշը ընելով կը հսկէր 1905ի օթօմոպիլներուն վրայ, որոնք ամէն տեսակ խաղալիքներ կը տանէին Անգլիոյ մէջ և ամէնուրեք փ-քրիկ սիրուն մանչերուն և աղջիկներուն։ Սանթա Քլօզ ամէն Մնունդին նոր կառք կ'ունենայ, բայց հիները դարձեալ կը գործածուին, և թէեւ մրտա օթօմոպիլ չեն ըլլար անոնք, բայց այս տարի այնպէս եղան իր մոգական գաւազանին մէկ շարժումովը։

Սանթա Քլօզ կ'ըսէ թէ իր գործը ամէն տարի կը դժուարանայ, և ա՛ր քան ծերանայ, այնքան կը յոգնի։ Երեկ գիշեր 11 միլիոն 579,336 մանչերու և աղջիկներու գրպանը պարտուր էր լեցնել, մինչդեռ անցեալ տարի անոնց թիւը 10 միլիոն 426,275 էր։ Բայց ամէնն այս չէր։ Նուէրներուն կապոցները ամէն ժամանակէ աւելի խոշոր էին։

ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՂԵՌՆԱԿԱՆ ԱՐԱՐՔԻՆ ՀԵՂԻՆԱԿՆԵՐՈՒՆ

Ե. ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ
ՆՈՅԵՄԲԵՐ 24 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

(Շարունակութիւն)

Մ. ԲԱՐԼ ՊԷՋ գերմանապատակ, ծնած է Կրաց քաղաքը, 30 տարեկան որ Բերա, Ճամբը փողոց, Խալիլ էֆէնտի խանը 6 թիւ արարքիմանը կը քնակի և Բերա, Սինկէրի վաճառատունը հաշուակալութեան պաշտօնեայ է։ Թուրքերէն չգիտնալով, Պոլսոյ Նաւարութեան պաշտօնեաներէն 23 տարեկան Պետրի էֆ. պին Ալի Բիզա թարգման կարգուեցաւ և օրինական դատումը կատարուեց։ Վկան յայտարարեց թէ ամբաստանեալներէն Ժորիոը ու Բէնտիրեանը կը ճանչնայ։ Երեք տարի առաջ գերման չոգենաւային Ընկերութեան պաշտօնեաներէն մէկին յանձնարարութեամբ Ժորիոը ճանչցաւ։ Ժորիոս անգործ մնացած և ամուսնացած ալ ըլլալով, արգահատեցաւ և խոստացաւ իմց տալ իրեն եթէ գործ մը գտնէ։ Իր ծառայած Սինկէրի վաճառատան Տնօրէնին հետ խօսեցաւ և Տնօրէնին քննութեամբ կարողութիւնը հաստատուելով, Ժորիոս ընդունուեցաւ նոյն Ընկերութեան մէջ։ Տօնական օրերու առթիւ թէեւ Ժորիոի տունը կ'երթար սակայն հոն ուրիշ մարդ չէր տեսներ։ Ցեղափոխականներու մասին Ժորիոս բան մը չէր ըսած։ Ժորիոս իր ձերբակալուելէն երկու-երեք օր առաջ, զգուշանալու համար ծրար մը յանձնեց իրեն, ըսելով որ իր գրասեղանը փակ է, ինքն ալ, զրաված ըլլալով, առանց նայելու իր գրասեղանը դրաւ ծրարը։ Զերբակալուելէն յետոյ հինգ օր ետքը, խնդիրը յիշելով, նոյն ծրարը քննեց և տեսաւ որ երեք ռէվոլվէր և փոքր քսակ մը կը պարունակէ։ Իսկոյն իմաց տուաւ Տնօրէնին, որուն յանձնարարութեամբ գերմանական հիւպատոսարանին յանձնեց։ Զէր գիտեր թէ վերոգրեալ ռէվոլվէրները ո՛ր գործարանին մէջ չինուած են։ Ժորիոս զէնքէն երեք-չորս օր ետքը և պարտութեան ի՛նչ ըլլալը առանց ըսելու յանձնած էր նոյն ծրարը։ Բէնտիրեան՝ վաճառատան պաշտօնեաներէն ըլլալով կը ճանչնար, սակայն չէր գիտեր թէ Ժորիոի հետ ո՛ր ատիճան յարաբերութիւն ունի։ Նախագահը հարցուց Ժորիոի թէ այս վկայութեան ի՛նչ պիտի ըսէ։ պատասխանեց թէ կարծելով որ պիտի չընդունի, չէր յայտնած ծրարին մէջ ռէվոլվէր գտնուելը, առանց նայելու իր գրասեղանը դրաւ ծրարը։ Զէրքակալուելէն չորս հինգ օր ետքը, խնդիրը յիշելով, նոյն ծրարը քննեց և տեսաւ որ երեք ռէվոլվէր և փոքր քսակ մը կը պարունակէ. իսկոյն իմաց տուաւ Տնօրէնին, որուն յանձնարարութեամբ գերմանական հիւպատոսարանին յանձնեց։ Զէր գիտեր թէ վերոգրեալ ռէվոլվէրները ո՛ր գործարանին մէջ չինուած են։ Ժորիոս զէնքէն երեք-չորս օր ետքը և պարտութեան ի՛նչ ըլլալը առանց ըսելու յանձնած էր նոյն ծրարը։ Բէնտիրեան՝ վաճառատան պաշտօնեաներէն ըլլալով կը ճանչնար, սակայն չէր գիտեր թէ Ժորիոի հետ ո՛ր ատիճան յարաբերութիւն ունի։ Նախագահը հարցուց Ժորիոի թէ այս վկայութեան ի՛նչ պիտի ըսէ։ պատասխանեց թէ կարծելով որ պիտի չընդունի, չէր յայտնած ծրարին մէջ ռէվոլվէր գտնուելը, առանց փոխատարներուն կը վերաբերէին։

ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱՐԱՊԵՏ ԹԱԹԱՐԵԱՆ, 48 տարեկան, Տիվրիկեղ, որ Եէնի Պազչէ, Բէշալ Պաղը, 14 թիւ տունը կը քնակի և Մանուա Փաչա, Խալիճիլար խանի սենեկապան է։ Ցայտարարեց թէ 10 տարի առաջ երբ Գումրիկ կը քնակէր, Ուսիկ ու Սուրբիկ անուն կիները Ուսիկի տղան Արաքել ինը ամիսի չափ վարձքով քնակեցան իր տունը. այդ կերպով զանոնք կը ճանչնայ։ Երկու-երեք տարի առաջ Շուկային մէջ հանդիպեցաւ Ուսիկի, որ ըսաւ իրեն թէ տղան՝ Արաքել Իւսնամուք գացած է և եթէ իր միջոցաւ նամակ ղրկէ յանձնէ Գումրիկի Ուսնոց Նէրթիպանը եկեղեցիին դիմաց տունը քնակող կնոջ. ուստի դէպքէն չորս-հինգ ամիս առաջ եկած նամակ մը յանձնեց վերոյիշեալ կնոջ տունը։ Վերոյիշեալ Արաքէն թէեւ երեք-չորս նամակ եկաւ. սակայն անոնց պարունակութեանը տեղեակ չէ։ Նամակները Իւսնամուքէն կուգային և չէր գիտեր որ այդ անձը Թարգամ և Թրատա Եուվանովիչ ալ կը կոչուի։ Արաքաշ ամուսնացած չէր և մայր մը ու մօրաքոյր մը միայն ունի։ Լուսանկարները ցոյց տրուեցան վկային, որ յայտարարեց թէ կառքին ետեւը բաւական նման է, սակայն կառապանը երկայնահասակ, նիհար, թուխ, սեւ պեռաբով ան մը էր և բացարձակապէս չի կրնար ըսել թէ Մկրտիչն է։ Կարապետի կառքը գլանաւոր անձը ծրագիր Սրուանդի կը նմանի և թէ Քարլ Եուվանովիչի լուսանկարը այն կարապետին է։

ԱՐԻՍԹԻՏԻ ԲԵԹԻՐՕ 16 տարեկան Թէքիրտաղցի, որ Դալաթիա, Էսկի Բարաք Բաբա Ասնիքայի տունը կը բնակի և Հայոց եկեղեցիին փողոցը երկաթագործ Ճորճիի խանութը աշակերտ է։ Լսաւ թէ դէպքէն մէկ շաբաթ առաջ գլխարկաւոր, սիլիսնասակ, սեւ մազերով ու յօնքերով ու կարճ պեխերով մարդ մը խանութ եկաւ և շուտէ չափ մը ցոյց տալով, երկաթէ ատուկի մը չինութիւնը յանձնարարեց. իր վարպետին՝ Ճորճիի հետ սակարկութիւն ընելով, վարպետը չինութեան ձեւուարկեց բայց ուրախաւ վարպետը վերջին օրերը հիւանդացաւ, Մրկիօն կանչեց և անոր յանձնարարեց աւարտել չինութիւնը։ Ստատկին մինչեւ աւարտուելը յիշեալ անձը 3—4 անգամ խանութ եկաւ չինութեան մասին տեղեկութիւն առնելու։ Ցետոյ լսեց որ աւարտելէն եաքը, երբ ինք խանութէն բացակայ էր, նոյն անձը գալով ստատկին պատատակները քակել տուած և կտորները մամլիչի մէջ փաթթելով իր նստած կառքը դրած ու տարած է։ Նոյն անձը ասէն գալուն ստատկը կը դիտէր. ստատկը քառակուսի և պատուակաւոր էր. չէր ըսած թէ ի՛նչ բանի պիտի գործածուի. նաեւ այդ ստատկին մէկ կողմը երկու ծակեր կային, բայց չէր գիտեր թէ ի՛նչ բանի պիտի ծառայէին։ Վերոյիշեալ անձը ըսաւ որ ստատկը թեթեւ ըլլայ. թուրքերէն կը քօսէր և սրնակը կուգար։ Ամբաստանեալներէն Մրկիօ յայտարարեց թէ այդ վկայութեան համար ըսելիք չունի։

ՎԱՐԻՆԷ ՄԿՐՏԻՉ ԱՃԷՄԵԱՆ, Պոլսեցի, 31 տարեկան, որ Բանկալթի Մեծ փողոց 73 թիւ տունը կը բնակի և Թիւնէլ խանի 14 թիւ վաճառատան մէջ լուսանկարի գործիքներ կը ծախէ։ Ցայտարարեց թէ երկայնահասակ, անպեխ ու անսօրուս և յարդէ գլխարկով մարդ մը քարդերը առնելու եկած ատեն, ինք վաճառատունը կը գտնուէր ու տեսաւ։ Նոյն անձը 12 քարդ առաւ երկու կամ երեք անգամէն, սակայն չըսաւ թէ ի՛նչ բանի պիտի գործածի. ուրիշ առեւներ թէեւ զատ զատ քարդեր առնողներ կը գտնուին բայց երկու երեք հատ սիացած վիճակի մէջ գտնող չէաք։ Թէեւ չի գիտեր թէ այդ քարդերը վառոդի կրակ տալու կը գործածուին, սակայն երբ քացը գտնուին, կրնան կայծ առաջ բերել, որով պայթուցիկ նիւթին եթէ դպչի, կրնայ կրակ առնել։ Նոյն անձը առանց հետ երկու-երեք մէթրի չափ հաղորդիչ թել ալ գնեց գրպանի համար, կարճ թելեր ալ առաւ և անոր վերջին անգամուան յանձնարարութիւնը հինգշաբթի օրուան հանդիպած էր։ Նոյն քարդերը կրնային երկու-երեք օր մնալ, առանց աւարուելու։

(Շարունակելի)

ՄԵՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ԱՒԵՏԻՍ ԷՖ. ՇՈՂԻԿԵԱՆ (Կարին).—Մրոաք էֆ. Խաչատուրեանի թերթերը սկսանք ղրկել։ Բաժնեգիրը հաճեցէք Օսմ. մանաբաղոով փոխանցել մեզ։

ԳՐԻՍՏԻՆԵԱՆ ՎԱՐԴԱՐԱՆԻ ՍԱՆՈՒՀԻՆԵՐՈՒՆ (Երզնկա).—Ձեր թերթերը սկսանք ղրկել։ Բաժնեգիրը մեր հաստիին կրնաք ղրկել Օսմ. մանաբաղով։

ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ Էֆ. ՀՕՏԻԵԱՆ (Սինճան քէօյ).—Հոկտ. 27ին վճարուած է մեզ 108 ղր., մինչեւ 1500 թիւ։

Մ. Էֆ. ԹԱԹԱՐԵԱՆ (Էնիճէ).—Մանզուսիի ձեր բաժնեգիրը կրնաք ուղղակի մեր հաստիին ղրկել Օսմ. մանաբաղով։

ՏՕՔԹ. Ա. ՁՕԼԱՔԵԱՆ

Հաստատուած է Բերա, Շէյլի փողոց թիւ 20 քնակարանը և կը դարմանէ մասնաւորապէս նոր մեթոտներով ներքին, ատամոքային, աղեաց հին և նոր հիւանդութիւնները։

Կիրակի օրերէ զատ ամէն օրեր էն օրէ վերջ հիւանդ կ'ընդունի 14—20

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ ընկերակցութեամբ Բերայի Թաղական Խորհրդոյ առնեալ Վսեմաշուք Ռոպէր էֆէնտիի, Թաղ. Խորհրդոյ անդամ Միսաքի և Խաչիկ էֆ.ներու, Մանզումէի գրասենեակը և ուրիշ մէկ քանի ազգայիններու, երկի այցելեց նոյն եկեղեցւոյն նորանասատ թանգարանը և խիստ գոհ մնաց ընտրեալ թանգարանէն, ներքին բաժանումներէն և ուրիշ առաւելութիւններէն, որոնք եկեղեցական զարդերն ու զգեստները ցեղերէ ու խնամութիւններէ զերծ պահելու ամէն հանգամանքներով օժտուած են։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՄԱՏՈՒՌԸ.—Ճարտարապետ Մելիքսեթեան, Աւետիսեան և Կիւրեղեան էֆ.ները Ազգ. Հիւանդանոց գացին անցած օր և ի ներկայութեան Ցարութիւն և Գէորգ Արալանեան էֆ.ներու, խորհրդակցութիւն մը կատարեցին եկեղեցիին շինութեանը մասին։ Ճարտարապետ Աւետիսեան էֆ. նոր շինուելիք եկեղեցիին համար խիստ կանոնաւոր և գեղեցիկ յատակաձեւ մը պատրաստած էր որ ընդունուեցաւ միաձայնութեամբ։ Արդէն եղաւ կարծեաց փոխանակութիւն մը տեղի ունեցաւ գործածուելիք շինուածներու թերուն նկատմամբ։ Կը յուսացուի որ մօտ օրէն միւս շէնքերուն նման եկեղեցիին շինութիւնն ալ պիտի սկսի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ մէջ քանանչական ձեռնադրութեանց և եկեղեցական ու դպրոցական խնդիրներու կարգադրութեան համար, Պատրիարքարանը հարկ գտաւ այցելու հոգեւոր հովիւ մը ղրկել։ Այս պաշտօնին յարմարագոյնը նկատուեցաւ Տ. Մովսէս եպս. Կէօմիւրճէանը։ Ն. Սրբազնութիւն պատրաստակամութիւն յայտնեց, սակայն խնդրեց որ ձմեռը Պոլիս անցնէ։

ՍԱՄԱԹԻՈՅ Ս. Դէորգ եկեղեցին 30 տարուան տաղաւարէ մը ազատեցաւ։ Եկեղեցին Պէհիէ հանրմի ժառանգաւորներուն կը պարտէր 270 ոսկի, նոյնչափ ալ տակտ և մօտ 60 ոսկի ալ գրասական ծախք, 25 տարուան մէջ, որով ընդամէնը պարտական էր 600 ոսկի։ Սաստ փոխարէն, եկեղեցւոյ կալուածներէն և Ապպի-Զէյնէպի վագէն երկու տուն, 360 ոսկիի փոխարէն արուեցաւ նոյն ժառանգաւորներուն։ Մնացեալ 240 ոսկին ալ հատուցանելու համար Թաղ. Խորհուրդը նոյն եկեղեցւոյ վագէն տուն մը փոխանակեց Աղքատաբնակին, և որմէ ստացաւ 200 ոսկի։ Այս 200 ոսկին ալ վճարուեցաւ երկի նոյն ժառանգաւորներուն, որոնք յոժար կամօք մնացեալ 40 ոսկին նուիրեցին եկեղեցիին։ Երեսուն տարուան պարտքի խնդրի մը այս բարւոք կարգադրութիւնը պատիւ կը բերէ Սամաթիոյ Թաղ. Խորհուրդին։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Հոգաբարձութիւնը որոշած է, ինչպէս ամէն տարի նոյնպէս և առաջիկայ տարի Թէփէ Պաշիի թատրոնին մէջ, ի նպաստ նոյն հաստատութեան նուագահանդէս մը տալ, նախագահութեամբ Վսեմ. Սեպուհ պէյ Մազաուրի և Պատրիարքարանէն խնդրած է որ հարկ եղած արտօնութիւնը տացուի։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ բարեսէր անձ մը 5 օսմ. ոսկի նուիրած է Մշոյ Ս. Կարապետի վանքին։

ՊԻԼԷՃԻԿԻ Առաջն. Փոխանորդ Տ. Խորէն քհ. խնդրած է Պատրիարքարանէն որ նորընծայ առաջն. տեղապահ Տ. Թաթուլ վրդ.ի հետ Ս. Միւռոն զրկուի։

ԿՈՍԱՐԻՈՑ Ս. Կարապետի վանքին միաբաններէն Տ. Եղիա վրդ. 5 օսմ. ոսկի նուիրած է Ազգ. Հիւանդանոցին։

ԳԱՏԸԻԻՂԻ Թաղ. Խորհուրդը տեղւոյն ուսուցիչներէն և եկեղեցիին անուշկէն, ի նպաստ Ուսուցչաց օգնութեան Ընտուկին 188 զրչ. զրկած է Պատրիարքարան։

ՈՒՐՖԱՑԻ Առաջնորդ Տ. Անանիա վրդ. շնորհակալութիւն յայտնած է Խան Ժողովին, որ եպիսկոպոսական ընծայաթուղթը զրկած էր։

ՌՈՍՈՒԶԱՑ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ Մնաուկի Հոգաբարձութիւնը, ինչպէս ծանուցած էինք, երեքշաբթի օր ի նիստ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ։

1. Հոգաբարձութիւնը նկատողութեան առաւ մէկ քանի խնդրագրեր, որոնք նպաստ կը խնդրէին և անօրինաց անանց մասին կարեւորը։

2. Որովհետեւ վարչական վերջին անօրինութեամբ արժան դատուած էր որ Ս. Ուսուցչի գործառնութեանց շրջանակը ընդարձակելու համար, մայրաքաղաքին Ազգ. վարժարանաց կրթ. պաշտօնեաները իրենց թաշակին համեմատութեամբ փոքրիկ վճարումներ ընեն նոյն Ս. Ուսուցչի, Ղալաթիոյ կեդր. վարժարանի Խամակալութիւնը նախագիրարանի պաշտօնէից վճարանաց հատուցանելու համար ստիպեցաւ որ Կեդր. վարժարանը թաշակին վարձարան մը չէ և նախակրթարաններու համար ընկալեալ անօրինութիւնները չեն պատշաճիր նոյն վարժարանին, թէ՛ ուրոյն ծրագրով ընթանալուն և թէ այդ անօրինութիւնը հոն տեղի ընդհանուր ուսուցչաց հաւասարապէս գործադրելի չկրնալ ըլլալուն համար. Հոգաբարձութիւնը նկատողութեան առնելով այս պատասխանագիրը համամիտ չգտնուեցաւ եղած դիտողութեան, նկատելով որ նոյն վարչական անօրինութիւնը կ'ենթարկէր մայրաքաղաքիս բոլոր Ազգ. վարժարանաց կրթ. պաշտօնեաները նոյն վճարմանց և կեդր. վարժարանն ալ նոյն հատատութեանց կարգէն էր, հետեւարար որոշեց այս տեսութեամբ խնդրել Ղալաթիոյ Խնամակալութենէն որ հանի կեդր. վարժարանի ուսուցչաց թաշակներուն համեմատութեամբ վար դնել սահմանեալ վճարումներն և հաւասարաժայ արդիւնքը հաստատել Հոգաբարձութեան։ Այս առթիւ Հոգաբարձութիւնը խորհրդակցեցաւ հաւաքաժայ գումարներուն գանձման եղանակին վրայ և արժան դատեց հաւաքիչ մը կարգել անոնց համար, տասանորդ մը տալով անոր։

3. Բարիզէն Մինրան էֆ. Սամուէլեան իր անդրանիկ զաւակին ծննդեան առթիւ 5 ֆրանսական ոսկի զրկած ըլլալով Ուսուցչաց Օգնութեան Ստատուկին, Հոգաբարձութիւնը իր շնորհակալութիւնը յայտնեց։

ՀԱՑ-ՀՈՒՄԱԿԱՆԱՑ Կ. Պարիրաք Տ. Սապպաղեան Սրբազանի հրաւէրով Վարչական Ժողովը այսօր նիստ կը գումարէ Սպրդ Ազգի Պատրիարքարանին մէջ, ուր Կ. Պարիրաքը իր Հռոմ մեկնելուն առթիւ հրաժեշտի ողջոյնը պիտի տայ ժողովականներուն։

Ն. Սրբազնութիւն առջի օր կայս. Պալատ երթալով իր հաւատարմական զգացումները մատոյց յատս Կայս. Գահոյից։ Կ. Պարիրաքին մեկնումը արտօնող Կայս. Իրատէն չորեքշաբթի օր հաղորդուած ըլլալով Բ. Դրան, մէկ երկու օրէն կը հասնի Պատրիարքարան։

—Կեսարիոյ Առաջն. Փոխանորդ Տ. Կղեմէս Ծ. վրդ. Սինկիրեան առջի օր մայրաքաղաքս ժամանեց իր Վիճակին յատուկ եկեղեցական գործերով։

ԶՈՒԻԹԿԱՀԱՐ Պ. Հայկ Կիւէնեան որ ծանօթ է Պոլսոյ մէջ իր ուսած մէկ քանի նուագահանդէսներովը, և որ իր արուեստը կատարելագործելու համար Եւրոպա գացած էր, Մանչեսթրի Հայ վաճառականներուն փափաքին վրայ նուագահանդէս մը տարած և գոհացուցիչ արդիւնք մը ձեռք բերած է։

ԽԱՍԳԻՒՂի Գալֆեան Որբանոցի Խնամակալութիւնը և Մայրը չնորհակալութեամբ կը ծանուցանեն թէ՝ Պատր. Փոխանորդ Գեր. Տ. Գաբրիէլ եպիսկ. Ճէվահիրճեան 1 օսմ. ոսկի նուիրած է։ Գէորգ էֆ. Տէմիրճեան իր աղջկան Օր. Հայկանշի ամուսնութեան առթիւ 300 զրուշ։ Արամ էֆ. Մէլիքեան 2 անգլ. ոսկի։ Տիկին Մաքրուհի Իբրահիմեան 1 ոսկի։ Տիկին Աղաւնի Տիգրանեան բաւականաչափ պիտքիւ Մանչէսթր բնակող Անտոն էֆ. Դալիփաքճեանի ձեռամբ հեռեւալ բարեսէր անձերը նուիրած են.— Ե. Ցովհաննէսեան 2 ծրար զէֆիր, Գ. Ֆնտքլեան 8 ծրար մէմէր շահի, Լ. և Տ. Իսահեան 2 ծրար մահուտի և 2 ծրար կարմիր մատա, Ժ. Խորասանճեան 8 ծրար կարմիր պրօքէօյ, Ա. և Մ. Գարակէօզեան 3 ծրար կապույտ պրօքէօյ, 3 ծրար խատա և 2 ծրար վըլուր, Գ. Ֆնտքլեան 2 ծրար աէօչէմճու պատմա, Արշուշի Եղբարք 1 ծրար խբինաթօ և 1 ծրար խատա, Զարեհ էֆ. Խորասանճեանի կողմէ 40 ութզինա լուցկի, Խաչատուրեան էֆ. և Որդիք 2 ութզինա գալպայ և երկու տուփ նա թաշկինակ նուիրած են։ Տիկին Կեսարեան եւս Որբանոց այցելելով սանուհիներուն առատ անուշեղէն բաժնած է։

ՍԿԻՒՏԱՐԻ Աղքատախնամը չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Ս. Յակոբայ տօնին առթիւ Տիկ. Թէկղի Լ. Ճիղմէճեան (Բերա) մէկ տխար մատաղ և 20 զրշ. հացագին, Տիկ. Լուիզ Մ. Արմազանեան եւս (Պոյաճըգիւղ) 20 զրշ. հացագին նուիրած են իրենց ողբացեալ մօր՝ Տիկ. Սօֆիկ Հ. Փափազեանի յիշատակին համար։ Ինչպէս նաև Բարթող էֆ. Թէլեան իր անուան տօնախմբութեանը առթիւ 40, Կարապետ էֆ. Պէշիրեան 35 և Յարութիւն էֆ. Մարբեան 20 զրշ. նուիրած են։

Ա.ԶԴ—Յառաջիկայ կիրակի (18 Դեկ.) Ս. Յակոբայ տօնին առթիւ Գեր. Տ. Գաբրիէլ եպս. Ճէվահիրճեան ըստ սովորութեան Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Ս. Եկեղեցւոյս մէջ և յետ Պատարագի պաշտօն պիտի կատարուի ի հանգիստ հոգւոյ առաքիչի ծնողաց Ազն. Յովհաննէս և Միքայէլ Յակոբեան հարազատաց։ Զայս ի գիտութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան կը ծանուցանենք։

ի գլխաց Թաղ. Խորհրդոյ Սամաթիոյ
Առենադպիր Վ. Ասենապետ
Գ. ՀԱՑՈՅՆԵԱՆ Ա. ԱՒԱՆԵԱՆ

՝. Սկիւտար, Եէնի Մահալլէ Փիլիսէ փողոց գտնուող 10 կանգուն երեսով և 27 կանգուն խորութեամբ ընդ ամենը 270 կանգուն գետինը, որ իր մէջ ունի նաեւ ջրամբար մը և ջրհոր մը, Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ վագիին մահիլլ մնացած ըլլալով, ըստ օրինի աճուրդի հանուած և առաջին անգամ լուրաքանչիւր կանգուն համար 15 զրշ. գին առաջարկուած ըլլալով, կը հրաւիրուին փափաքողները թաւականէս մինչեւ 21 օր դիմել նոյն եկեղեցւոյ Թաղական Խորհրդարանը և արձանագրել հոն իրենց յանձնառութիւնը։

Ի գլխաց Թաղական Խորհրդոյ
Ս. եկեղեցեաց Սկիւտարի
Առենադպիր Ասենապետ
Բ. ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ Տ. ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ՄԸ ՇԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Դեռ մեկնելը չէր չորցած Մկրտիչ վրդ. Զէյտանեան վեղարաւորեան առթիւ մեր գրած համակրալիր ողջերուն, որոնք կ'ուզղուէին իտալ վարդապետի մը, որ ամուսնական կեանքը ըմբշխնած, ընտանեկան քաղցրութիւնները և միւսներն ժամանակ ամէնէն սոսկալի դառնութիւնները տեսած, կեանքը իր ամբողջ ելեւէջներովը սերտած, հիմա ընտանեաբարկ վիճակին մէջ կուգար պլուրիլ մարդկային վերջին ապաստէնին՝ Խաչին ու Գուսանին տէր կը հրաւիրէր զինքը իր կրօնական աքսէսը։ Աւաղ սակայն որ ասոնք վերացական զգացումներ են եղեր, որոնք յանախ կ'արտացոլան գրիչներու տակ, առանց սակայն կաթիլ մը իսկ տեղ գտնելու ակնարկում անձերուն սիրտին մէջ։ Զէյտանեան վրդ. այնպէս կը կարծէինք թէ գառնուկի անմեղ մարթ մը կը կրէր, երբ մեղրածորան հոգիով մը իր՝ Հապէշխանի հոգեւոր հովուութիւնը պատելով հոն Հայ եկեղեցիին արժանացած դիրքը կը պանծացնէր, չմոռնալով միշտ ինքզինքը առաջ քշել և բէքլամ ընել, որուն գիտակցաբար արձագանգը կ'ըլլայինք, միշտ քաջալերելու դիտաւորով պարեկեան և դժբաղդ եկեղեցական մը։ Առջի օր սակայն դէպքերը բոլորովին հակառակը ցոյց տուին և Զէյտանեան Մկրտիչ վրդ. դրապէս արդարացաց թէ ինք բառին բուն իմաստով... Վանրիճեան կամ Թաթուլեան մըն է։ Այս խելօքիկ վարդապետը սենեակ մը վարձած էր Գում Գարու պարկեշտ արհեստաւորի մը տան մէջ ուր վարդապետավայել ապրելակերպութիւն մը կը գտնէր։ Տանտերը, համեստ ու պատուաւոր արհեստաւոր մը, բնաւ անտեղութիւն չտեսներ Հայ եկեղեցւոյ վարդապետի մը սենեակ մը վարձու տալուն մէջ, մանաւանդ որ զօրանչ մըն ալ կար մէկտեղ։ Եւ իրօք ալ երբ մարդ Աստուծոյ պաշտօնեայի մը չվստահի, այլ եւս որու՞ վստահի։ Զէյտանեան վարդապետ կը տեղաւորուի տունը և կը սկսի գինարբուքի։ Բարքսական խնկարկուներ յաջորդաբար կ'այցելեն վարդապետին, առաջ իրիկուն պակաս չընելով գինին ու օղին իրենց ձեռքէն ու բերնէն։ Այս այցելուներէն մէկը օր մը յանդգնութիւնը կ'ունենայ վարդապետին տանտիրուհին հանդէպ անվայել արարքի մը սկզբնաւորութիւնը փորձելու։ Սակայն կնոջ ամաւսինը առանց խնդիրը երկրորդի մը ձգելու, ինք ձեռքովը կը կարգադրէ հարիւը, զայն տիսելով ու դուրս նետելով։ Զէյտանեան վարդապետ կը զայրանայ, կը բորբոքի այս անարգութեան ու անպարկեշտութիւնն դէմ։ «Իրրեւ հիւր տուն մը ընդունուիլ և հոն պատուոյ հետ խաղալ, ասա ի՞նչ խայտառակութիւն էր»։ Մեր նորընծան այնքան կը կատղի որ նամակ մըն ալ կը գրէ և կը պատրաստուի խմբագրատուն ղրկել դարձեալ երիտասարդութեան անարգոյ արարքները բանադրելով։ Բայց վարդապետին խելքին մէջ ի՞նչ կ'անցնի ա՛յլ գիտէ, մէկ կողմ կը ձգէ այդ գանգատագիրը, և ինք ալ կ'սկսի ապաղաչցնել տանտիրուհին իր լկտի հետապնդումներով։ Կինը քանիցս կ'ազդարարէ և կը զգուշացնէ վարդապետը, սպառնալով անոր։ Առջի առաւ, վարդապետը, երեսը լուացած տանն դարձեալ ակնարկութիւն կ'ընէ կնոջ, որ ա՛լ չկրնալով համբերել կը խլէ երկանը յատուկ կոչկարի դանակը և կը մխէ վարդապետին գլուխը և կը վիրաւորէ զայն...։ Աղմուկ և իրարանցում կը փրթի։ Բժիշկ կը կանչուի։ Վէրքին խորութիւնը 15 սանթիմէթր է և տեղին տահմանէն հեռու ըլլալով անմիջական վտանգ չպատնար։ Վարդապետը կը դարմանուի, կինը խոստովանած է իր արարքը, որուն շարժառիթն է պատիւը։ Ս. Պատրիարքը փոխանորդ Սրբազանին յանձնեց խնդրին քննութիւնը և հրամայեց որ Զէյտանեան Վ. Հիւանդանոց փոխադրուի, սակայն վարդապետը մերժեց։

Քանիցս արդէն գրած էինք թէ օրչափ մեծ անտեղութիւնն է ուսուցչի եկեղեցականներու պատիւ տաւներու մէջ սենեակ վարձելը։ Բաւական ենք որ Զէյտանեան վրդ.ի այս ձախող արկածը առիթ մը կ'ըլլայ և հոգեւորականները կ'ազատին այս տաւներու մէջ վարդապետներ տեսնելու փորձանքէն։

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԱՅՐԻ ՏԻԿ. ԷՖԹԻԿ ՊԱՄՄԱՃԵԱՆԻ

Երէկ, ժամը 5½ին Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ վայելուչ հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցաւ աղջատեալ Գրիգոր էֆ. Գարակէոզեանի քրոջ Այրի Տիկին Էֆթիկ Պամմաճեանի յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը միջազգային խուռն բազմութեան մը ներկայութեանը։

Ս. Երրորդութեան հոյակապ տաճարին բոլոր ջահերը այս տխուր առթիւ վառուած էին լուսաշող, ու հանգուցեալ Տիկնոջ հսկայ ընկերակցիչ դագաղը կը հանգչէր շքեղ մահաբեմի մը վրայ, ծածկուած գեղեցիկ ծաղկեպսակներով, զոր զրկած էին Այրի Տիկին Աղաւնի Գարակէոզեան, Այրի Տիկին Սրբուհի Գարակէոզեան, Այրի Տիկին Վասիլուհի Գարակէոզեան, Այրի Տիկին Վերժին Ֆնտքլեան, Տէր և Տիկին Արամ Ճէվահիրճեան, Յակոբ էֆ. Յակոբօֆ, Տիկին Զարուհի Քէհրիպարեան, Աբրահամ էֆ. Ֆնտքլեան, Անտոն պէյ Կէօչէօղլու, Գումգաբուի և Պէյոյի քահանայի Թազ. Խորհուրդները, Սամաթիոյ Աղքատախնամը ևն. ևն.։

Դասին մէջ սգաւոր կեցած էին Գալֆեան Որբանոցին սանուհիները առաջնորդութեամբ իրենց մայրապետին, և Բերայի ազգ. վարժարանաց աշակերտներէն մաս մը՝ իրենց Տնօրէնով։

Տաճարին աջ ու ձախ կողմերը յատկացուած էին Գարակէոզեան գերդաստանին անդամներուն և յուղարկաւորներուն, որոնց մէջ կ'երեւային պետական պաշտօնատարներ, սեղանաւորներ, վաճառականներ, բժիշկներ, փաստաբաններ, գրագէտներ, լրագրապետներ ևն.։ Ի մէջ այլոց լիշենք՝ Վսեմ. Ռոպէր էֆ. Եազճեան, Նշան էֆ. Սէֆէրեան, Գրիգոր էֆ. Խարեան, Տիգրան էֆ. Եւսուֆեան, բոլոքականաց աղգապետ Վսեմ. Յակոբ էֆ. Պոյաճեան, և Սարգիս Թաշճեան, Տքթ. Աղեքսանդր պէյ Արապեան, Գրիգոր Կիւմիւշկերան, Յարութիւն Գարամանեան, Յարութիւն Զէլքի, Սիմոն Գայաբլեան, Տիգրան Տէր-Ներսէսեան, Կարապետ Թաշիպրան, Արամ Գարամանեան, Յարութիւն Ասլանեան, Տիգրան Բարազամեան, Տիգրան Թօգաթեան, Մինրան Կեսարեան, Մասիկ պէյ Փիլմիշ, Զարեհ Փիլմիշ, Մինրան Սմբատեան, Խաչիկ Խորասանճեան, Մինքայէլ Կիւլլապեան, Մարգար Ունճեան, Յակոբ Լուսեան, Յարութիւն և Հրանտ Պապաեան, Անտոն պէյ Կէօչէօղլու, Տրդատ պէյ Տատեան, Իբրահիմ Իբրահիմեան, Զարմայր Ճշմարտախօսեան, Համբարձում Թորոսեան, Կարապետ Լուսեան, Արսէն Արսէնեան, Մարթէն Յակոբեան, Գրիգոր Յակոբեան, Մկրտիչ Աճէմեան, Յեսու Շամամեանեան, Հրանտ Աստուրդ., Կարապետ, Զգօն և Զարեհ Խորասանճեան, Աղեքսանդր Փանոսեան, Թումիկ Կեսարեան, Նշան Կեսարեան, Բարսեղ Հալաճեան, Յովհաննէս Զիրաք Թորոսեան, Սարգիս Բեռճեան, Տիրան Կիւմիւշկերան, Գրիգոր Սէլիմիլճեան, Ալալէմեան, Նազար Երամեան, Բարսեղ Թէքճեան, Մարուք Ֆրէնկեան, Ստեփան Աստարճեան, Երուանդ Եւսուֆեան, Մինրան Մուրատեան, Տքթ. Դաւիթեան, Ստեփան Դաւիթեան, Արամ Ֆընտրջեան, Գրիգոր Բրրբքճեան, Ստեփան Զաղուքեան, Շահպազ Մագուտ, Մհի. Տէյիրմէնճեան, Եղիազար Ծամկոչեան, Թերթիս Արաճնատէր Յովհաննէս Դայլէրեան, Գարեգին Շիրինեան, Հրանտ Ասլանեան, Բարթող Թելեան, Մինրան Սինեմ Գալֆեան, Բիւզանդ Թէրզեան, Մինրան Զօպանեան, Կարապետ Խաչատուրեան, Կարապետ Սալախեան, Թէլիթեան, Տամատեան, Խաչիկ Ղազարոսեան, Յովհաննէս Մուրատեան, Յակոբ Պոշնակեան, փաստաբան Պառուեան, Կանոնիկ Համամճեան, Մագուտ Հարենց, Արիս Ֆիլճեան, Մերտիչ Ասատեան, Մեռոպ Ֆիլէնճեան էֆ.ները և բազմաթիւ ծանօթ անձնաւորութիւններ թէ՝ Հայ թէ օտարազգի, որոնց անկարելի է անունները թուել մի առ մի։

Մեռելական արարողութեանց նախագահեց Ամեն. Տ. Օրմանեան Ս. Պատրիարք Հայրը։ Նիրկայ էին նաեւ Տ. Տ. Բարթողիմէոս, Հմայեակ, Դէորգ և Գաբրիէլ Սրբազանները շրջապատուած Տ. Տ. Գրիգոր, Մարկոս, Տիրայր, Ղեւոնդ, Եղիշէ, Բարգէն և Եղբայրդ.ներէ, բազմաթիւ քահանաներէ ու երգեցիկ մանուկներէ։

Գարակէոզեանց ուսանդական և գովելի սովորութեան համաձայն գամբանական չխօսուեցաւ հանգուցեալ Տիկնոջ վրայ։

Արարողութիւններէն ետք, որոնք ա՛ինքան յուզիչ և երդչական կերպով տեղի ունեցան, թափօր կազմուեցաւ եկեղեցական միւնոյն հանդիսաւորութեամբ և դագաղը առաջնորդուեցաւ եկեղեցւոյն բակը, ուր «Հոգւոյս» կարդացուեցաւ և անկէ ետք, յուղարկաւորներէն շատեր իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին Գարակէոզեան եղբարդ, Թագւոր, Արշակ և Սարգիս էֆ.ներուն և հանգուցեալին բոլոր պարագաներուն։

Յետոյ դագաղը քառաձի շքեղ մեռելակառքի մը մէջ դրուելով ուղղուեցաւ Շիշլիի Ազգ. Գերեզմանատունը և ամփոփուեցաւ Դարակէոզեանց յատուկ դամբարանին մէջ։ Բազմաթիւ յուղարկաւորներ կառքերով հետեւեցան դագաղին մինչեւ գերեզմանատուն, ուր թաղման արարողութեան նախագահեց Բերայի քարոզիչ Տ. Հմայեակ Սրբազան։

Մանզումէի կրկին իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Գարակէոզեան ամբողջ գերդաստանին և հանգուցեալին բոլոր պարագաներուն։

՝. Հանգուցեալ Տիկին Էֆթիկ Պամմաճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եւս եղած են Հիւանդանոցին։ Նախորդ գումարէն 4548, Տէր և տիկին Նշան էֆ. Կեսարեան 216, Դանիէլ էֆ. Երկանեան 108, Տօքթ. Ղազարոսեան էֆ. 216, Այրի Տիկին Նեմզուր Ֆնտքլեան 216, Տէր և Տիկին Արամ Ֆնտքլեան 216, Տէր և Տիկին Տօքթ. Դաւիթեան 120, Տէր և Տիկին Յարութիւն էֆ. Պապեան 120։ Գումար 5760 զրշ.։

Ֆնտքլեան, Ճէվահիրճեան, Սրբքեան, Յակոբեան և հայոյն Գարակէոզեան ընտանիքը իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամէն անանց որոնք ներկայ գտնուելով Այրի Տիկին Էֆթիկ Պ. ՊԱՄՄԱՃԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան, ցաւակցութիւն յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

28 Դեկտեմբեր 1905

Ֆրանս. 3%	(3% Français)	99	10
Օսմ. Միացեալ	(D. Nv. Unif.)	91	20
Երեսթուղի	(Lots Turcs)	136	—
Գանդ Օթթ.	(Bauque Ott.	600	—
Բէյի	(Tab. Turcs)	381	—
Թրանսվալ	(Transvaal)	56	—
Սպանիական		92	47
Ռուսական 3%		68	12

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ԶՍԳՍՆԹՔ

Երկուշաբթի օր Մաքրիդիւղի Ս. Աստուածածին եկեղեցիին մէջ ժամը 6ին տեղի պիտի ունենայ Պատարագութեան հանդէսը փոքրագիր Արտաշէս էֆ. Տէօքմէճեանի ընդ Օր. Արմենուհի Տէր Գրիգորեանի։ Շնորհաւորութիւնք տեղի պիտի ունենան Տէօքմէճեանց բնակարանին մէջ։

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎՃԻՇԱՔ

Պէլկրատ սէֆարէթը Սէնիյէթի իքինճի քեաթիպի իզզ. Գասրի պէյ թէրթիէն ռիւթպէի Սանիյէ օրնը մանիսի թէվճիհ պայրամը։

՝՝՝

Գիթլիս վիլայէթի Տէֆթէրթարլըղընա՝ Պէյրութ վիլայէթի մանհասէպէ միւմէյիզի իզզ. Մազհար էֆ. Թային պայրամը։

ՆԵՐՔԻՆ

ՆՇԱՆԻՊ ՓԱՇԱ ՄԷԼՀԱՄԷ.— Կայս. Պալատն առաջին քարտուղարութեան պաշտօնարանին մէջ առջի օր Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան խորհրդական Նէճիպ Մէլհամէ փաշայի յանձնուեցաւ Ն. Վսեմութեան հաւատարմական ծառայութեանց ի վարձ շնորհուած Վէզիրութեան առթիւ։ Մէնշուրը։ Կայս. Պալատին առաջին քարտուղար Թահսին փաշա, Կայս. Մէնշուրը համբուրելէ ետքը, յանձնեց Նէճիպ փաշայի, որ նոյնպէս համբուրելով ընդունեց և իր երախտագիտական զգացումները մատոյց յատս Կայս. Գահոյից։ Պալատական բոլոր բարձրատիճան պաշտօնատարները շնորհաւորեցին Ն. Վսեմութիւնը։

ՊՈԼՍՈՅ Ապահովութեան Մնաուկին տեսչութիւնը՝ նոյն Մնաուկին գործառնութիւնները աւելի կանոնաւորելու համար ծրագիր մը մատոյց Առեւտրական Նախարարութեան։

ՀԱՑՏԱՐ ՓԱՇԱ-ՊԷՇԻԿԹԱՇԻ ԳԻՄԸ.—Կայս. Իրաւէ մը արտօնեց շգեներային երթեւեկ կատարել Հայաբ Փաշայի ու Պէշիկթաշի միջեւ։ Երթեւեկները մօտերս պիտի սկսին։ Զմեռուան ներկայ եղանակին մէջ առ այժմ օրական 7 երթեւեկութիւն պիտի կատարուի և օրական մէկ երկու շգենաւ Սկիւտար ալ պիտի հանդիպին։

ՕՏԱՐ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹԵՐՈՒՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ՄԸ.— Ակէք չորս ամիս առաջ Պոլիս եկաւ հելլենահպատակ մը, Խարիլլոս Աթամանիաթս անուն, և Ղալաթիա Գէորգ պէյ խանին մէջ սենեակ մը վարձելով «Օթամանիա» անուանեալ տակ ինքզինքին դրամատէրի հով մը կուտար։ Հոն կը ծախուէր վիճակահանութեան բաղդաթուղթեր, ամսական մասնավճարներով։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն մը կատարեց նոյն սենեակը և գտաւ բաժանորդագրութեան բազմաթիւ տոմսեր, տոմարներ և ազատաբար վարչութեան մը վերաբերեալ ուրիշ վաւերաթուղթեր։ Օտար արդիւնած արժէթուղթեր ծախող այս հաստատութեան անօրէնը հարցաքննելով, բան թէ իրենը մէկ մասնաճիւղն է Պիրէան հաստատուած դրամատան մը, որ մասնաճիւղ ունի նաև Իզմիրի, Սելանիկի և ուրիշ տեղերու մէջ։ Ոստիկանութեան հարցումին պատասխանելով, յարեց թէ այս մասնաճիւղին հաստատման համար ո և է արտօնութիւն չէ ստացած, ինչպէս նաև արտօնուած չէ մասնավճարով արժէթուղթ ծախելու։ Իսկ ազատաբար վարչութեան կանոնադրին ալ կը վերաբերէր իրենց կազմել մտադրած ազատաբար ընկերութեան, որ Պոլիսի, Տարանտէլի, Պրէսնոյի և Բորթ-Սայիտի առջեւ մէկմէկ շգենաւ պիտի ունենար, արկածեալ շգենաւերուն օգնութեան փութալու համար։ Քննութիւնները կը շարունակուին։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԹՕՔԻՕ 27 Դեկտ.— Գահաժառանգ իշխանին և անմամբ ժողովրդեան ներկայութեան, ծով իջուցուեցաւ «Ցուքուպա» զրահաւորը։ Ժողովուրդը գոհունակութեան ցոյցեր ըրաւ ի տես այս նոր զրահաւորին, որ չունենայ առանց օտարի օգնութեան։

ԼՈՆՏՈՆ.— Զինեւաբանական դաշնագրով, հետեւեալ քաղաքները բացուեցան միջազգային վաճառականութեան առջեւ.— Ճէնկ-Հուանկ-Զէնկ, Լիաօ-Եանկ, Ցէն-Մին-Դինկ, Թը-Լինկ, Թուան-Շանկ-Ցէ, Թալիֆնուան, Զանկ-Դէ-Նաւն, Գիրին, Խարպին, Հանդ-Շուն, Ցիցիհար, Շիլար, Հիկուն, Մանչուրիա։

ԲԱՐԻԶ.— Ֆրանսայի Հանրապետութեան նոր Նախագահին ընտրութիւնը պիտի կատարուի Յունուար 16ին։

—Թան կը հրատարակէ թէ Վիլհելմ կայսր կարեւոր յայտարարութիւն մը ըրեր է, ըսելով որ երբեք պատերազմաբեր կուսակցութիւն չէ եղած իր շուրջը։ Ինք միշտ դժնդակ պատասխանութիւն մը նկատած է պատերազմը, և հրանգ ասած է Կոմս Թաթէնպախի որ հաշտարար ոգի մը ցոյց տայ։

Ի Լ Ա Ն

Սամաթիսաս Քիւչիւք Դուլէլի մէլխանէ գարշուսընաս տու գուլուսընը հավի արսա էչվէն ֆիթալա սաթըլաճաղընտան, թալիֆին Զարշու գաբուրընաս Սէրէթի խանընաս օսապաչը Սիման աղայա միւռաճաաթլարը։

ԳԱՐԵՒՈՐ.— Կարդալ չորրորդ երես

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

15/28 Դեկտեմբեր 1095

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ԲՈՆՍՈԼԻՏԷ		
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ Օ.Ո.		98.33½
Երէկուան էն բարձր գինը	»	98.35
» էն վար գինը	»	98.21
ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ		
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ Ֆր.		133.25
Երէկուան էն բարձր գինը	»	133 50
» էն վար գինը	»	132 87½
Շերքէթը Խարիէ		35.—
Օսմանեան Գանք		604.—
Թրանսվալ	»	57.—
Բրէսի Ֆոնտիէ Էժիբսիէն Ա.		314.—
» « » Բ.		270.—
Գանք Նաս. Գրէս.		440.—
Տէրքսի Ջուրի ընկ.		248.—
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ. Լ. Օ.		3.90
Թրամվայի բաժնեթուղթ		7 30
Բարսի Կ. Գոլոյ		510.—
Լուրիսմ Ֆր.		60.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ. Ա. Ո

«ՄԱՆԶՈՒՄԻ»-Ի ՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹՕՆԸ — ՅՋ —
ԳՐԵՑ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
ՕԹԹՕԼԷՆԳՈՒԻ ՍԻՄՈՆ ԶԷՕՄԼԷԳԶԵԱՆ

Հնաձեւարհիկ Ադամանդներու Խորհրդաւոր Գողութիւնը

ԺԴ.

Մր. Պէրնս կարեւոր հետքի մը կը դիմէ

—Այն ատեն պանդոկին մէջ զբաղուողներէն մէկը դուրս ելնելով, շարունակեց Միս Տօրա, զարմանք պատճառեց մեզ երբ ըսաւ թէ հաւանաբար լեռնաշղթային վրայ պիտի անձրեւէր հոս անձրեւելէ առաջ։ Ասիկա մեզի անսովոր բան մը թուեցաւ, վասն զի անձրեւը ինչո՞ւ մեր վրայէն սատամ ընելով պիտի երթար բարձր լեռներուն վրայ թափելու։

—Է՛, այնպէս եղա՞ւ։ Անկարելի կ'երեւայ։

—Սակայն ըսածին պէս եղաւ։ Տեսէ՛ք ինչպէս պատահեցաւ։ Ամէն անգամ որ Լանքասդրի կողմէ փոթորիկ մը կուգայ, ամպերը կը բաժնուին Բլէնի լեռնաշղթային վրայ և երկու կողմ կ'երթան, առանց մեզ թրջելու։ Յետոյ ուրիշ լեռնաշղթայի մը վրայ իրարու կը բաղխին և մեր կողերը կուգան։ Տարօրինակ տեսարան մըն էր երբ ամպերը իրարու հակառակ ուղղութեամբ ճամբորդեցին։

—Այո՛, բայց վերջապէս անձրեւին մէջ տեսնելիք գեղեցիկ բան մը չի կրնար ըլլալ, օրավհետեւ անշուշտ ամէն տեսարան կը մթնցնէ։

—Այո՛, բայց կ'երեւակայէ՞ք որ ի՛նչքան զարմանալի է երբ բոլոր այս լերան կատարները կ'աներեւութանան յանկարծ։ Այլ եւս լեռ մը չի տեսնուիր ո՛ր կողմն ալ նայիք։ Այն ատեն օրուան մը կ'ըլլայ։ Օ՛հ, հիանալի բան է։ Որտեղին եղանակը և արձագանգը մեծ պատերազմի մը գաղափարը կուտան։ Յետոյ ուրիշ մը կ'ունենայ բան մը որ այս նմանութիւնը կը կատարելագործէ և զոր կը փափաքէի նկարագրել ձեզ։ Երբ փոթորիկը կ'անցնի, արեւը կը պայծառանայ իր բոլոր շքեղութեանը մէջ։ Փորձեցէք աչքի առջեւ բերել այս պատկերը։ Երեւակայեցէք որ իմ տեղս նստած էք և կը դիտէք։ Արեւը սկսած էր փայլիլ։ Ուսլինկդրն լեռը իր գլխին վրայ կուտակուած ամպերը թօթուած էր, և հիանալի ծիրանի մը շրջապատուած, կրկին ծիածանի ձեւով։ Աստղ ծայրերէն մէկը կարծես ուղղակի սա հովտէն կուգար, մինչ միւսը կ'անհետանար Սդարքինկ լերան ետեւ։ Ամպերը կը թռչկտէին, միշտ սեւ ու ծանրաբեռն, և արագ արագ կը դառնային շրջակայքը, և քանի՛ արեւը կը մօտենար հորիզոնին, յարատեւ օտուներեր կը ծրագրէին Ուսլինկդրնի լերան վրայ, մինչ արեւին շիկագոյն ճառագայթները, երկու կողմերը ցանցնուած, զմայլելի գոյներ կուտային ծառերուն կանաչութեանը և ապառաժներուն թուխ գոյնին։ Օ՛հ, եթէ արուեստագէտ մը կարենար տեսնել այս պատկերը։ Բայց օգուտ պիտի չունենար, օրավհետեւ ո՛չ օք պիտի կրնար այսքան հրաշալի ու մեծապատեսարան մը նկարել։ Նոքէն պատերազմի դաշտը կը պատկերանար մարդուս աչքին առջեւ։ Հոս հոն պզտիկ ցիրուցան ամպեր ծառերուն կատարներէն դէպի վեր կը բարձրանային ծուխերու պէս, այնպէս որ մարդ կրնար երեւակայել հազարաւոր զէնքերու արձակումը։ Օ՛հ, պարզապէս հրաշալի էր։

—Արդարեւ այնպէս է, բա՛ւ Թօրէ։ Ձեր նկարագրութիւնը կ'ոգեւորէ բոլոր ապաւորութիւնները։

—Յետոյ գեղեցիկ վերջալոյսը, շարունակեց Տօրա առանց Թօրէի պատասխանելու, հիանալի բան էր։ Ամպերու այս ցիրուցան կորները տակաւ միացան իրարու և երբ մութը կոխեց և լուսինը փայլեցաւ, ջուրի մրպաղաղ պատկեր մը կազմեցին, վասն զի վերջապէս ձեր լիճը ծուռիւ ջուր է և կրնաք վայելել զայն։

Արդարեւ Մր. Բանսոլֆ վայելեց, բայց իր ամէնէն մեծ վայելքը Տօրային հետ զանուելու երջանկութիւնն էր։ Սակայն քիչ մը վերը զրկուեցաւ անոր ներկայութիւնը վայելելէ, օրավհետեւ Տիկին Բէմբն կանչեց զայն և պարահանդեսի սրահը տարաւ հոն պարող տիկիններէն ոմանց ներկայացնելու համար։

Եթէ Մր. Բանսոլֆ Թօրէի ներկայութենէն ախորժ չէր զգացած, այս վերջինին ալ չատ սրանեղած էր առանձին գալու համար։ Տօրայի հետ առանձին մնալով և անոր արամադրութիւնն ալ իր փափաքներուն նպաստաւոր դատելով, օրուեց խօսիլ, միւսին խօսելու կարելիութիւն ունենալէն առաջ։ Աթոռը Տօրայի աթոռին մօտեցնելով իսկոյն բուն նիւթէն սկսաւ։

—Օր. Տօրա, ըսաւ, կը յիշէ՞ք այն խօսակցութիւնը զոր ձեզի հետ ունեցայ օր մը։ Ըսել կ'ուզեմ մենութեան և ուրիշի մը հետ ապրելու պէտքին վրայ։

—Օ՛հ, այո՛, կը յիշեմ, ըսաւ Տօրա համարձակօրէն։ Ինչո՞ւ անոր խօսքը կ'ընէք։ Կը փափաքիք շարունակե՞լ զայն։

—Եթէ կը հաճիք։ Կը յիշէք անշուշտ սա խօսքերնիդ թէ ձեր քրոջ ամուսնութենէն ետք պատասխան պիտի տայիք։

—Վասն զի կը կարծէի որ քոյրս ինձմէ պիտի հեռանար և ես ալ առանձին պիտի զգայի ինքզինքս։ Արդարև քոյրս բաւական հեռացաւ ինձմէ, բայց առանձին չմնացի։ Ձեր ընկերակցութիւնն ալ շատ վայելեցի, որուն համար երախտապարտ եմ ձեզ։ Դուք շատ ազնիւ եղաք իմ մասիս։

—Իրա՞ւ կ'ըսէք։

—Բայց այո՛, ինչո՞ւ չէ, քանի որ ճշմարտութիւնը ասա է։

—Անշուշտ, բայց գիտէք որ շատ աղջիկներ իրենց զգացումները կը ծածկեն։ Ըսել կ'ուզեմ որ մեր օրերուն մէջ անհրաժեշտ կը նկատեն ամէն յուզում ջնջել կնոջ մէջ։

—Ջնջե՞լ։ Կը կարծէք որ կարելի՞ է կնոջ մը յուզումը ջնջել, ըսաւ Տօրա խնդալով։

—Ո՛չ արդարև։ Եւ անշուշտ կը յուսամ որ դուք պիտի չծածկէք ձեր յուզումը։ Բայց եթէ առանձին չմնացիք։ Թերեւս քիչ մը խորհեցաք միւս խնդրոյն վրայ, այսինքն՝ տիրոյ վրայ, ըսել կ'ուզեմ։

—Օ՛հ, ասո՞ր վրայ։

—Այո՛, ասիկա գեղեցիկ խնդիր մըն է ինձի համար, և կը փափաքէի գիտնալ թէ այս մասին ինչ գաղափար ունիք։ Կը կարծե՞ք որ աւելի կամ նուազ երջանիկ պիտի ըլլաք եթէ ամուսնանաք։

—Ասիկա խնդիր մըն է, որ ամուսինէն կախում ունի, այնպէս չէ՞։

—Ենթադրեցէք որ ես ըլլամ ձեր ամուսինը։

(Շարունակելի)

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, Հայուզլը խանի կից, թիւ 25

Նախորդ տարի պատուաւոր-ժամ յաճախորդիդ փորձով ապացուցինի՛ր զանոնց այցելութեամբ հաճելով պատուել զմեզ և իրենց հագուստի պէտքերը հոգալ։ Վաճառատան պահերը

ՏԵՍԱԲ Տ. ՏԱՍԼԱՄԱՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

իրենց սկզբունքը դրած են որ և է յաճախորդի չանը նախ նկատի առնել, հաթաթելով զուտ բուրդ կերպասէ չինուած զանազան զգեստեղէններ, բալթօ, քօսթիւմ, պալտուռ, բրաշնկոթ, բարաբիս, ամէնքն ալ իրենց ձեւաւորութեամբը և տոկունութեամբը անմրցելի։ Եւրոպայէն նոր բերուած են եղանակին յատուկ և յառաջիկայ գարնան համար նորոյթ կերպասներու նոր մոդեռք մը, ինչպէս նաև վաճառատունս ապահոված է «Տէլլամէա» հռչակաւոր դերձակատան ալեսանալիկը՝ օրէնս մկրատին գեղեցկութիւնը և ձեւաւորութիւնը ամէնէն դժուարահաճ յաճախորդներն իսկ գոհ կը ձգէ։ Զատու վրայ ալեսալ զգեստներ ունենալ փափաքողներ հաճին թող փութով վաճառատունս և առիթէն օգտուին, նոյն իսկ չաբաթական և ամսեայ վճարումներով, հագնելու համար զգեստներ՝

ՀԱՇԱԿԱՒՈՐ
ԴԵՂԵՑԻԿ
ԴՐՄԱՑԿՈՒՆ
ԵՒ ԳԻՆԵՐՈՎ ԱՆՄՐՑԵԼԻ

10—1

ԹԷՑ ԽՄԵԼՈՒ ԵՂԱՆԱԿ Է

Թէյ խմելով կը զարթնանք, տաքնալով դիմադրած կ'ելլանք չատ մը հիւանդութեանց որք կրնան առաջ գալ ցուրտէն։ Թէյ խմելով կը

ստանանք կորով և առողջութիւն նոյնպէս կ'ունենանք սնունդ մը զոր և ո՛չ մէկ ըմպելի կուտայ մարդուն։ Մխիթարեանք Եաւորեան Իսագուլեան։ Թէյերն ու իրենց խառնուրդներն են որ իրենց ընտիր ու թարմ յատկութեամբ՝ օժտուած են այս առաւելութիւններով։ Եաւորեան Իսագուլեան վաճառատունը ուղղակի Զինէն, Հնդկաստանէն, Սէյլանէն, Ճավայէն և մասնաւորապէս Ճաբոնէն կը ներածէ այս ընտիր թէյերը որոնք ամէնէն դժուարահաճներն իսկ կը գոհացնեն։ Գաւառական յանձնարարութիւնները կը կատարուին ազնիւ զամաւութեամբ, փութով և խնամով։ Ուշադրութիւն իր սորեւ գրուած հասցէին ու վերի վաճառանշէին։ Փնտռեցէք Եաւորեան Իսագուլեան ատն թէյերը։

* * *

Մ. Աղապպեանի կանանչեղէններէ պատրաստած 23 տեսակ ընտիր ֆօնսեր-վաները որոնք վերի չափա մարքան կը կրեն, ամենապատուական են իրենց տեսակին մէջ։ Գաւառական յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին. վաճառելի անձաց ապառիկ ևս կը ծախսուի, կը գտնուի մեծ նպարավաճառներու և բանջարավաճառներու քովն։ Կեդրոնատեղին է Եաւորեան Իսագուլեան Թէյի վաճառատունը, Կ. Պոլիս, Ձեյլա Պէյ խանի ծակ, թիւ 10 և Գօնա խան՝ Թիթեղիգործարանը։ 20—2

ԹԱՔԹԱՊՐՈՒՆԵԱՆ ԹԷՐԶԻՅԱԿՈՐ

Մահմուտ Բայտար Մանսաթը խանը՝ 32 նամէրօթլէ մուրաքքամ օտատ օրմարլամա էլպիսէ իլէ մէյդան օլուպ, վագթին կիտիքնէ մուվաֆֆագ սուրէթէ պէյնիմի էլպիսէ եաթաղը կիպի, պայլըմա տիւիւն էլպիսէլէրի վէ սաիր քսարիւմլէրի սէօղ վէրտիկի կիւն վէ սատթա սէպաթ իլէ հաղրը իսէր։ Թիւճարան եաղնըլարը իլէ վէ սաիր սատմարլրնա հաֆթալըգ իլէ սատի էլպիսէ եաթար. պու խուսուսա եա մաղրուսան սօղրույա եա. խատ մէքթուպ իլէ Բէօրբիլիբ խանքնատա վագը միւտիրիւէթք ուժուժիլէ միւքատաթ իտիլէ։ 37—50

ՏՕՔԹ. ԲԱՐԱՂԱՄԵԱՆ

ՄԱՆԵԼԱԲԱՐՋ—ԿՈՆԱԽՏԱՐՈՑԺ

Բարիզէ Մայրաքաղաքս վերադարձած ըլլալով՝ իրեն դիմող հիւանդները կ'ընդունի Դեղարանիս մէջ, Թագսիմի մտ՝ Թիւ 57, ամէն օր, ժամը (Ը.-Թ) 7-10։

Իսկ աղքատները ձրիաբար կը դարմանէ։

Դեղարան Վ. ՔԷՕՄԻՒՐՃԵԱՆ

Բեռա Մեծ փողոց Թագսիմի մտ՝ թիւ 57

30—1

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ !!!
ՅԱՆԳԱՐԱՆ

ՆՈՅՆԱԶԱՏՆ ԵՒ ՆՈՅՆԱՅԱՆԳ ԲՈՒԵՐՈՒ

յորիցեց՝ Պ. Խ. ԹԷՐԶԵԱՆ

Ճոխ հաւաքածոյ մը ունի քան 4000 յանգաւոր բառերու

Մեծ դիւրութիւն ուսանաւոր չինել փափաքողներու։

Ցանգարանը օգտակար և պիտանի է ոչ միայն ամէն անոնց՝ որ գիտնն ուսանաւոր չինել, այլ նաև անոնց՝ որ մինչեւ ցարդ բնաւ չեն զբաղած. որոնք, անգամ մը յանգարանը աչքէ անցնելով պիտի կրնան ճոխ և վայելուչ ուսանաւոր մը չինել ամենամեծ դիւրութեամբ։

Շնորհաւորական ուղերձներ ուսանաւորի ձեւով գրել փափաքողներու միակ առաջնորդը։

Անհրաժեշտ ամէն դպրոցականի։

Լաւագոյն ժամանցը ձմրան երեկոներուն համար։ Լաւագոյն գիրքը Կանանդի նուէրի համար։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով

ԳԻՆ Հ ԴԱՀԵԿԱՆ

7—25

ԸՆՏԻՐ ԿԵՐՊԱՍԵՂԷՆՆԵՐ
ԶՈՒՏ ԲՈՒՐԴԷ ԶՍԵՌՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ

Կայաթ Խավեար խան թիւ 83

Երկրորդ յարկ

Ֆրանսայէն և Անգլիայէն բերած եմ էրիկ մարդոց հագուստցու ընտիր կերպասներ ձմեռուան համար զուտ բուրդէ, բալթօցուներ, քօսթիւմցուներ, սմօքինկներ, և բանիալօներ և եղէկցուներ ընտիր տեսակէ, որոնց ամէնքն ալ վերջին նորաձեւութեան համեմատ պատրաստուած են թէ՛ գոյնով և թէ գործուածքով։

Արգոյ հասարակութեան կը յանձնարարուի անգամ մը դիմել դիմել վաճառատունը, ուր ճաշակի ազնուութիւնը և գինին չափաւորութիւնը իրարու հետ կը մրցին։

18—50 Գ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ

ԷԳՕՆՕՄԻԱ
ՊԱՀԹ
(EPARGNE-CHANCE)
Ն. ԲԱԲԱՋՕՂԼՈՒ ՎԷ ԾԻՒՐԷՔՆԱՍԸ
ՊԱՆԳԱՍԸ

ՍԹԱՆՊՕԼՏԱ ՍԻՐԲԷՀԻՏ ՔԷՕԲՐԻՒԼԻ ԽԱՆԸՆՏԱ

ՆՈՒՄԷՐՕ 26

ԱԹԲԼԷՐ տալէզ Թէէսիթլթա հէր սաբիւրլու իքթիսիտէլի վէ ֆիդալի Թահվիլաթ

ԱԴՕՆԹՕ ԻՏԻԼԻՐ, գուրբանլար վէ իսսապէթ օլուռան Թահվիլաթ

ՎԱՆՆ ՎԷՐԻԼԻՐ եանա իւզէրինէ վէ ազ ֆիդալի օլմագ իւզրէ

ԹԱՀՎԻԴ ԻՏԻԼԻՐ մէճմանէն, պիւտիւմլէ Թահվիլաթլէր խասպէթ իտուպ իթմէկիկի.

ԱԹԲԼԷՐ Իզմիր Համիտիյէ Սէնայի մէքթէպի վէ սաիր բուխարլը բիլանգո պէլէթլէրէ

ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՕԼՄԱՆԼԸՐ հարիզէ գարշը էպնիյէ վէ մօպիլեա։

ԻՒԹԱՐ. — Կերէք բիտցամզ վէ կէրէքսէ վիլայաթը Շահանէ իլէ նիսաբի ամէնթլէրէ իմթիյազ վար արը։ Տօլկուն գօմիսիօն վէրիլիր։ Պու խուսուսա եա մաղրուսան սօղրույա եա. խատ մէքթուպ իլէ Բէօրբիլիբ խանքնատա վագը միւտիրիւէթք ուժուժիլէ միւքատաթ իտիլէ։ 37—50

ԶԿԱՆ ԻՐՈՒԻ ՊԷՏՔ ՈՒՍԵՑՈՂՆԵՐՈՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ ՄԸ

Գիտութիւնը այսօր ի՛նչ ճշմարիտ հրաշալիքներու ակնառու եղած է ձկան իւղ գործածող անձերու համար։ Եւ ասի՞ կ'ուզէք օգտուիլ գիտութեան այս առաւելութիւններէն, խմեցէք սիմրոյն Մօրիի սառցաձկան իւղ։ սակայն ցաւալի է որ այս հրաշալի իւղը հրապարակը վրայ մեծ մասամբ երկրորդ անգամէն գանուելով, զրկուած է իր մէջ պարունակած ազդեցիկ յատկութիւններէն, և անոնք, փոխանակ գոհացուցիչ արդիւնքներ տալու ձեզ, ընդհակառակը առաջնորդին խանգարելու միայն կը ծառայեն։

Ուստի եթէ կ'ուզէք խմել զուտ և անխառնդխ ձկան իւղ, հաճեցէք

ԴԻՄԵԼ ԽԱՉԻԿ ՖԷՍՃԵԱՆԻ ԴԵՂԱՐԱՆԸ

Մահմուտ Փաշա Պազար, «պօղոսլամաբոյ» դէմ, թիւ 261

ուր պիտի գտնէք հոն ձեր ճաշակին և ձեր սառմանքին խրատ տարողիկ և դիւրամարս առանց հոտի Նորվեկիայ հանրածանօթ տան (Ուբեր-Մոլլեր) փապրիքայի ձկան իւղին առավելն տեսակը, որ այս տարի եւս մասնաւոր յանձնարարութեան մը համաձայն բերել տրուած ըլլալով կը ծախսուի թէ՛ մասնաւոր չիշերու ձէջ և թէ քաղաքի։

Սոյն ձկան իւղը ամէնէն դժուարամարս և ամէնէն փափաքելագոյն ուսումնասիրութեան համար բոլոր անոնց՝ որոնք ցաւալի եւս կը ծախսուի, կը գտնուի մեծ նպարավաճառներու և բանջարավաճառներու քովն։ Կեդրոնատեղին է Եաւորեան Իսագուլեան Թէյի վաճառատունը, Կ. Պոլիս, Ձեյլա Պէյ խանի ծակ, թիւ 10 և Գօնա խան՝ Թիթեղիգործարանը։ 20—2

ԹԱՔԹԱՊՐՈՒՆԵԱՆ ԹԷՐԶԻՅԱԿՈՐ

Մահմուտ Բայտար Մանսաթը խանը՝ 32 նամէրօթլէ մուրաքքամ օտատ օրմարլամա էլպիսէ իլէ մէյդան օլուպ, վագթին կիտիքնէ մուվաֆֆագ սուրէթէ պէյնիմի էլպիսէ եաթաղը կիպի, պայլըմա տիւիւն էլպիսէլէրի վէ սաիր քսարիւմլէրի սէօղ վէրտիկի կիւն վէ սատթա սէպաթ իլէ հաղրը իսէր։ Թիւճարան եաղնըլարը իլէ վէ սաիր սատմարլրնա հաֆթալըգ իլէ սատի էլպիսէ եաթար. պու խուսուսա եա մաղրուսան սօղրույա եա. խատ մէքթուպ իլէ Բէօրբիլիբ խանքնատա վագը միւտիրիւէթք ուժուժիլէ միւքատաթ իտիլէ։ 37—50

Օ ԼՈՒՎՐԸ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
Ա.Ք. ԵՕԱԿԻՄՅԵՍ
194, Բեռա Մեծ Փողոց 194

ԱՄԷՆ ՕՐ վերջին նորաձեւութեամբ վաճառքներ կ'ստանանք ֆրանսական ու անգլիական առաջնակարգ գործարաններէ։

ՄԻՏԱՔԻՆ՝ պլուզի ու հագուստի համար կրնամանոներ, ֆանթէզի թիւլէր ու տեսակ տեսակ ֆանթէզի թաւիշներ։

ԱՄԵՆԱՃՈՍ հաւաքածոյ մը քօսթիւմի ու շրջազգեստի համար բուրդեղէն կերպասներու։ Վրանոցի համար քաթոնեներ ու ֆանթէզի քառաքիոլ։

ԺԱՆԵԼԻ բուրդեղէն բանչանէլէն, ամէն տեսակ ձեռնոց, թաշկինակ, քաշքեռսէ, բոլէռօ, կոնչ ու տլայոց գուլպայ. մոտաքսէ ու բուրդէ մուսոներ, օժիտի համար ձերմակեղէն ու ասեղնագործներ։

ԿՐ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒՄ Ի՛ՆՔՆ ՄԷՐ վաճառատունը՝ Բերայի ինչպէս նաև շրջակայ վայրերու մեծապարգ տիկիններու, մասնաւորապէս գիներու ժամանութեանը ու ծախսուած վաճառքներուն ստուգութեան ու վայելչաձեւութեանը համար։

Զրի օրինակ և նոյնչ կը ղրկուի հեռաւոր տեղերու յաճախորդաց։ 7

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆԵԱԼ
ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ. 2/14 ու 1310 Սեպտեմբեր 20 թուականի Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նալչը խան, Հէզարէն փողոց Թիւ 14 և կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մահմանճիլը Օսմ. կայս. Պանքայի՝ Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Գալիս Մ. Մ. Ի. Սատօք և Ռոսիդի, Էյմ իլ Իսլամ խան, Գոնճէ գարաս Թիւ 10.
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անգէլիանէս, Կայարանի հրապարակ.
Գաղաքիւղ, Քեամիլ էֆէնտի Շուկայի հրապարակ.
Գարաքիւղ, Մ. Ա. Անգիրա, Մոսա ճասէսի.
Գէօյլիքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարլի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12 Թիւնէլ խան.
Ղալաթիա, Մ. Էդիէն Քրէմէզի, Թէվֆիքիւլ խան.
Բեռա, Մահմանճիլը Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Շիշլի, Մ. Է. Ռօսէ, Գէօյիւքտէրէ ճասէսի, Թիւ 137.
Մեծ Կղզի, Ռէսուլ էֆէնտի.
Բ. Սամսարիրոս՝ Բէշիգ.
Գալիս Ս. Միւնիր պէյ, Թէրգէզ խան Թիւ 8 և 9, առաջին յարկ։

Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։ 44—50

ԿԱՐԵՒՈՐ

Ներկայիս կուզանք ծանուցանել թէ գնահատելով Տեար Տօքթօր Փ. Խոռխորունիի իրական արդիւնքը, զոր կրցաս յառաջ բերել Պօմ ար Ֆիկի (Beaume de figues) գործածութեամբ ընտանեկան հրանդոթեամբ տառապողները դարմանելով՝ պատասխանատու դառնալով, որոշեց խօսիլ, միւսին խօսելու կարելիութիւն ունենալէն առաջ։ Աթոռը Տօրայի աթոռին մօտեցնելով իսկոյն բուն նիւթէն սկսաւ։

—Օր. Տօրա, ըսաւ, կը յիշէ՞ք այն խօսակցութիւնը զոր ձեզի հետ ունեցայ օր մը։ Ըսել կ'ուզեմ մենութեան և ուրիշի մը հետ ապրելու պէտքին վրայ։

—Օ՛հ, այո՛, կը յիշեմ, ըսաւ Տօրա համարձակօրէն։ Ինչո՞ւ անոր խօսքը կ'ընէք։ Կը փափաքիք շարունակե՞լ զայն։

—Եթէ կը հաճիք։ Կը յիշէք անշուշտ սա խօսքերնիդ թէ ձեր քրոջ ամուսնութենէն ետք պատասխան պիտի տայիք։

—Վասն զի կը կարծէի որ քոյրս ինձմէ պիտի հեռանար և ես ալ առանձին պիտի զգայի ինքզինքս։ Արդարև քոյրս բաւական հեռացաւ ինձմէ, բայց առանձին չմնացի։ Ձեր ընկերակցութիւնն ալ շատ վայելեցի, որուն համար երախտապարտ եմ ձեզ։ Դուք

ԿԱՂԱՆԴԻ ՆՈՒԷՐՑՈՒ
ԿԱՅԿԵՐՆԵՐՈՒ
ԵՒ
ՆՄԱՆՕՐԻՆԱԿ ՆՈՒԷՐՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Երամ Սէյիրիրիզ Տէ Պէյաթ
ԳԱՆԱՀԱՏԱՆՈՒՄ
(Ա. Մ. ԳԱՐԻՊԵԱՆ)

44, Սիւլքէյբ Գալաբրբմ, 44
ՂԱԼԱԹԻԱ, Կ. ՊՕԼԻՍ 6—20

Վաճառատունը բաց է կիրակի օրերը

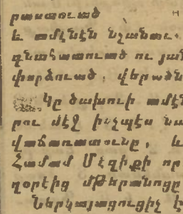

ՍԱՐԱՅ ՍԱՀՆԵՐԸ
ՍԱՓԻԼ ՍԱՍՆ,
ապէս առանց վարանելու գործածեցէք
ՊԷՏՐ ԼԷ ՀԱՆԸ
(PÉTRE LE HAHN),
Լիոնէն Ֆ. Հեպէռի կողմէ պատրաստուած (VIB RT Lyon) և ամէնէն նշանաւոր կիներու կողմէ գնահատուած ու յանձնարարուած միակ փոշիանան, վերածնիչ կը դիտուիլը։

Կը ծախսուի ամէն մեծ գեղարանները։ Մէջ իսկսպէս նաև Քօ Օքերթիվի վաճառատունը, և Պալիս Սուլթան Համամ Մէշիքի որդւոց և ընկ. դեղորէից մթերանոցը։

Ներկայացուցիչ Լ. Տէրաէս 26, Ա. Նանիտաի Խան, Մէյանոցք փողոց։

26—24

Է. ՔՍԼԻՎՐՈՍԻ ԵՒ ԸՆԿ.
342 Բեռա, Մեծ Փողոց 342
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
ԵՒ
ԴԵՐՁԱԿԱՏՈՒՆ

Այս վաճառատունը՝ որ Կ. Պոլսոյ հայկական դասակարգէն բազմաթիւ յաճախորդներ ունի, որոնք միշտ կը գնահատեն վաճառքներուն ազնուութիւնն ու դերձակատան աշխատութիւնները, այս տարի եւս յաջողութեան նոր ճամբու մը մէջ մտնել որոշած է, ամէն դասակարգի յաճախորդներ ունենալու նպատակով։

Ասոր համար, նախ և առաջ ընդարձակած է իր վաճառատունը, վարձելով իր յարակից «Գրզանս» գարեղրատան յարկաբաժինը։ Վաճառատան պատրաստ տպրանքները ճոխացուցած է կերպասներու, և ամէն տեսակ կարի թրուներու զանազան տասակներով, զորս գտած է Կ. Ժ. Քալիվրոսը, Սուրբ Սոֆիայի մէջ բրած իր վերջին ճամբորդութեան առեն։ Եւ որպէս զի այս վաճառատան ապրանքներուն հրաւիրուած սղութիւնը մրանգամ ընդ միշտ վերնայ ամէնուն մտքէն, վաճառատունը գնդչած է իր ապրանքներուն բոլոր գիները, ինչ որ ամէն օք կրնայ հաստատել վաճառատուն այցելելով։

Վաճառատան տօրինութիւնը վաճառման այս նոր դրութիւնը որոշելով յառաջիկայ 5/18 Դեկտ. երկուշաբթէն սկսեալ տպրանքներու ճոխ ցուցադրում մը պիտի ընէ բացարձակապէս զանազան գիներով։ Այս ցուցադրումը մրայն 15 օրուան համար է, այնպէս որ կը հրաւիրենք մեր սիրելի ընթերցուհիները օգտուիլ այս առիթէն։ 5—10

ԱՄԷՆ ՏԵՂ
ՓՆՏՌԵՑԷՔ
ՆՇԱՆ-ՊԱՊԻԿԵԱՆ
ՏԱՔԻԵՑՈՅՑԸ
ՊԱՅԿԵՐԱԶԱՐԴ 1909 Թ. ՏԱՐԻ

Բոլոր անոնք որ երկար ապրիլ կ'ուզեն
Բոլոր անոնք որ կը ձանձրանան
Բոլոր անոնք որ խնդալ կ'ուզեն
Բոլոր մեծ հայրիկներն ու բոլոր մեծ մայրիկները
Բոլոր մեծերն ու բոլոր պզտիկները

ԱՄԷՆՔԸ,
ԱՄԷՆՔԸ ԹՈՂ ԿԱՐԴԱՆ
ՆՇԱՆ-ՊԱՊԻԿԵԱՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

Ու ամէն տեղ կը գտնուի եւ նաեւ Նշան-Պապիկեան Տարեցոյցը 4

ԳԻՆ 5 ՂՐՈՒՇ
ՓՈՍՏԱՎՃԱՐ 6 ՂՐՈՒՇ

ԻՆՃԷ ՍԱՂ

Պէյօղլուսա Բանկալթը Համամը Բէթլեմալիմէտ Ագհրսալրա կապրնսանսա

Իլկոս Բանասրը եկէվլերը 15ին ճամամա գիւնուսանէն ըթթպարէն հէր ճամամա վէ բաղաչ կիսէլերը կիւնարզ սաաթ 8ան սէնէ գէճէ սաբահը գամամար ճէրի սարպպարը զէվգճուսան էֆէնտիլերին թէչէճճիլիրերնը գամանը օլան սէչիորը քէտամի Թաղլաս վէ Ուսար Սաֆէթ էֆէնտիլէր իլէ հանէլէրի սէչհուբ Սուհրաբ պէյ վէ Ցուլեթի վէ Շարիրպաշէ Միհրան վէ քանսէր եամչիկ էֆէտիլերէն սիրբէքբէկ խեէ սազ թաքբէրը ընբրբ տէրպ թրեճէքլերի կիպի, սէյրուպ-թիրար տարբ էհվէր ֆրաթիա ֆիրուրթ օլանճագ սբբ։

Գագիսնօ մրւսբէնիրի
ՔՕՋՕ ԶԱՆԿՕԲԻԼԼՕ

ԼԲՈՒՆ
ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Հաճի Շարն յանձնարարուած հանդերձարաց հայ վաճառական բուն աէրս Արապակ Սարկիսան որ իւր գործատեղին փոխադրած է Մահմուտ Բաշայի փողոցն դէմ Սելիմիէ խան վերի յարկ թիւ 16, իւր չնորհաւորութիւնն յայտնելով՝ իրեն հաճախող և զինք մեծապէս գոհացուցող ազնիւ բարեկամաց, կը ծանուցէ թէ ընտիր կերպասներ յանձնարարուած չէք հագուստ կը չիրէ 30% կանխիկ և մնացորդն ամսական և կամ շաբաթական վճարումով։ Կը խնդրէ ազնիւ հասարակութենէն լսելու և բազմաթիւ վաճառատուներու հրապարակի խօսումներէն չը զլանալու և անգամ մը այցելել իւր յաճախորդներն այնքան տարբերնէր ի վեր գտնցնող «Հաճի Շահին»։ Կանխիկի համար 10% զեղչ։ Մրցելու Ցանուար 1 վաճառատունն կիրակի օրերը բաց է։

10—6

ՏՕՔԹ. ԽԱՉԻԿ ՓՓՓԱՉԵԱՆ

Պառնէ Գաբաս, շարարվանատ. Հանի Պէէիր էֆ ի դէմը իր մասնաւոր դարմանատունը թիւ 19 ամէն օր ժամը 5—11

Նոյնպէս՝ Կէտիկ Փաշա, Մրուսելիմ փողոց, Լուսրն դեղարանը ամէն առաւ. մինչեւ ժամը 5.

Ամէն անոնք որոնք կը տառապին ծննդական գործարաններու հիւանդութիւնով կրնան դիմել վերոյիշեալ կարող եւ փորձառու բժշկին, որ երկար տարիներ գաւառներու մէջ իր արուեստը ի գործ դրած և հիմա եկած հաստատած է վերոյիշեալ տեղերը։ Ցարգելի բժիշկը իր ծանօթ ժանուգիտութիւնով կը խոստանայ քիչ ժամանակի մէջ կատարելագէս բժշկել իրեն ճգիմոզ հիւանդները։ Հինգշաբթի օրերը ձրի։

20—18

ՁԻՐ ԵՒ ՅՆՕՐԻՆ
ԳՈՒԼՀԱՆԵԱՆ Ֆ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ